

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knažljova
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knažljova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadoščeno frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani		po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—		
6	60—	72—	108—		
3	30—	36—	54—		
1	10—	12—	18—		

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Država in opozicija.

Nočemo govoriti o razmerju opozicije do države same, do državne ideje. Revizionistični blok na pr. je ob različnih prilikah označil svoje stališče napram državi in uredbi. Zastopa pač neko oddvojenost mišljenja, ki bi lahko bilo samoakademično, strokovno in parlamentarno borbeno. Toda vemo, da se ta blok ni omejeval na teoretično razlaganje svojih državnopravnih in tudi plebiskonskonalnih idej, temveč da je v bistvu napadal državno tvorbo kot tak in moral državljanski zanos v masah. S tem dejstvom se že približujemo vprašanju, ki si ga stavljamo v naslovu.

Govoriti hočemo o razmerju, ki naj obstaja med opozicijo in državo. Vsaka opozicija ima pravice, pa tudi dolžnosti. Narod ne bode nikdar politično, strankarsko enotni. Toda opozicija mora najti pravilno in obzirno pot strankarskega udejstvovanja. Ta pot pelje v parlament, v narodno skupščino. V strokovnosti, v umirjenosti, v poštenosti parlamentarnega boja se zrcali patriotska vdanost opozicijskih skupin. V borbi proti vladni stranki se ne sme pozabiti na državo, na državno avtoriteto, na ugled javne oblasti.

Nad opozicijo in vladno stranko se namreč vzdiguje državna zgradba in osebe, ki so poklicane, da jo vodijo. Saj o tem ne more biti dvoma, da bodi vsakemu državljanu država in njen narod, vojska in vrhovna reprezentanca največja dobrina javnega življenja. Kdor zna v svoji notranjosti občutiti doživljaj nacionalne svobode in državne samostojnosti, ta bo tudi cenil državo kot njeno obrambeno telo.

Tega notranjega čustva smo Jugoslovenci deležni šele pet let. Ali pa more državni organizem živeti, če naroda ne presnavlja žarka državljanske zavesti, če ga ne zanaša močno nacionalno čustvo, če nove svobode ne ceni, ne spoštuje, če je ne priznava, če se ji v notranjosti odtuja, če zanjo nima ljubezni? Ne samo moč države, temveč tudi njena stalnost in obrambenost napram tujim sovražnikom, njena kulturna sila, gospodarska podjetnost in socialno hrepeneje je nemogoče, ako manjka narodu kot takemu notranje dinamike enotne državljanske zavesti, enotnega nacionalnega znanja. Ta nauk državne psihologije potrjuje svetovna zgodovina od takrat, ko je temeljilo rimsko cesarstvo na prešernem vsliku »civis romanus sum« do nacionalizma sodobnih držav.

S to globoko resnico, z veliko potrebo privzganja jugoslovenskega nacionalizma mora razračunati vsaka opozicija, preden dobi pravico do javnega udejstvovanja. Pred pravicami pa se nahajajo dolžnosti, kar velja ne samo za občane, temveč tudi za stranke in opozicijo. Ali ni znano, da so naše stranke,

z voditelji in tiskom vred, pozabile na historično dolžnost prekrasjenja jugoslovenskega naroda z nacionalno in državljansko zavestjo in se rajši zagrizle v medsebojne poboje? Takega historičnega poslanstva niso vršile jugoslovenske stranke. Največ pa so proti njemu grešile opozicije, od stare do najnovejše.

Kako malo državljanskega in nacionalnoprosvetnega pouka najdete po stolpcih našega strankarskega časopisa in kako gostobesedna je njihova kritika vlad, državnih institucij, kako vsesplošno je medsebojno strankarsko pobijanje. Strankarska borba, ki bi morala biti prosvetna, umstvena, akademična, vzgojna, se vodi čisto osebno brez ozira na javnost, na nedozoreli narod. To boro prenašajo v parlament, kjer jo nadaljujejo s poostrenimi metodami, namesto da vršijo kolektivno, solidarno, strokovno in kritično zakonodajno delo. Tako strankarska borba zavzame javnost tako, da pozabi na državo, da uduši v sebi plemenitejša državljanska čustva.

Vpričo mlade države, kot je naša, je vprašanje življenja ali smrti: da narod čim prej navdihnemo z državljansko in domovinsko ljubeznijo. Nacionalni

ljubezen rodi tekmovalnost, rodi kolektivne ambicije naroda, da se meri z ostalimi na popriščih kulturnega in gnetnega ustvarjanja. V tem smislu mora tudi opozicija biti državotvorna. Ona se ne sme zaganjati v vlade, ne sme podpirati vsesplošne mržnje proti državi in oblasti, proti državi. Pojdite na bližnjo državno mejo, pojdite v naša sela in mesta, pa boste videli, kako impertinentno ravnodušni smo napram državi, kako brez znanja, brez ljubezni, brez spoštovanja! Današnji strankarski boj, predvsem početje opozicije skrbi dovolj, da se naše nežne drž. institucije, da se naše vlade, naše narodne skupščine, in preko vsega tega država sama do golega profanira. V lojalni opoziciji se zrcali globina patriotizma in njega resničnosti. Radičevščina, ta zagrizena, strastna, brezobzirna strankarska borbenost, ki se ne zmeni za demoralizirajoče razkrajanje državljanskega in nacionalnega čuta, je naše usodno zlo. Opozicija je lahko plemenita, toda vsega obsojanja vredna, kadar zaide namenoma ali nehote po svojih učinkih v radičevščino.

O tem naj premišljajo novi opozicijski jonalci.

Reški problem na konferenci v Rimu.

Se par besed! Sedaj, ko imamo novo vlado, bo sklicana znova paritetna komisija, ki bo zborovala v Rimu. Informacija iz Beograda napoveduje to in naznanja se nam zajedno, da se naša delegacija pomnoži z gospodarskimi in finančnimi strokovnjaki. Predsednik naše delegacije ostane dr. Rybář, sodeloval pa bo tudi naš poslanik v Rimu Antonijevič. Italijanski tisk stavi vanj veliko zaupanja, kakor da bi bila z njim paralizirana navzočnost dr. Rybářa v delegaciji in bi šlo v Rimu Italijanom izpod rok vse po njihovi volji, toliko bolj, ker je italijanska vlada zadnji mesec zelo pritiskala na Beograd, povdarjaloč nujno potrebno, da se reško vprašanje reši v doglednem času.

Seveda si tega ne moremo misliti, da bi bila naša vlada kar na kratko strmoglavila stališče, katero je zastopala njena delegacija v Opatiji, misliti pa si tudi ne moremo tega, da bi italijanska vlada brez vsake zadostitve opustila svoje zahteve, pa če so še tako krivične, ker jih je njena delegacija branila doslej s tako silno zgovornostjo.

Vladi sta iskali baze. In ker še vedno velja stari pogovor, da kdor išče, najde, sta našli baje potrebno bazo, na kateri se bo nadaljevalo delovanje paritetne komisije. Ko je prišlo v javnost odklivanje Mussolinija in Contarinia, se je spravilo to takoj v stik z reševanjem reškega vprašanja in neki dan smo čuli iz Beograda informacijo, da se

reška zadeva reši celo pravično. spoštovala se bo neodvisnost reške države, katere dobi v svojo upravo vse, kar jej gre, glede prometa po morju in po železnici se ustanovi posebna kontrolna komisija, v kateri bodo trije Jugoslovenci in trije Italijani, Delta in Baroš se izpraznita in izročita jugoslovenski suverenosti in upravi. Baje bi se bili Italijani uklonili pred nekaterimi ugodnostmi, ki jih dobe v trgovski pogodbi z Jugoslavijo! Ali kdo je verjel tej vesti? Kmalu je sledila druga, pripovedujoč, da se je naša vlada že sporazumela z italijansko vlado vključitja Baroša in Delti v reški pristaniški konsorcijski Podrobnosti se niso navajale. Nato se je, zopet iz dobro informiranih krogov, sporočilo, da bo paritetna komisija zborovala le malo časa, ker se da reško vprašanje dognati do konca prav hitro, da, ko imata vladi že dogovorjen temelj za to. Ko se to delo izvrši, prevzema na Reki oblast mešana komisija, katere razpiše volitve, ki prinesejo Reki njeno zakonito zastopstvo. Potem pojde vse gladko in brzo v korist Reke in zadovoljstvo Jugoslavije in Italije.

Prav bi bilo tako, ali ne smemo pozabiti, da ima Italija z Reko svoje posebne namene in da je sam Mussolini naglašal v poslanski zbornici, da Reka mora biti italijanska. Italija hoče dobiti nazaj one milijone, katere je doslej izplačala za Reko in v svoji odvisnosti hoče držati jugoslovenski pomorski pro-

met, kar jej obeta vire novih dohodkov. Tako v reškem vprašanju ne gre samo za ureditev reške države in njene pristanišča, marveč za obsežne italijanske interese, ki pa živo zadevajo Jugoslavijo in ki hočejo Trst obvarovati pred reško konkurenco.

Italijansko stališče napram gorenjemu Jadranu je z raznih čisto italijanskih vidikov morda res težko, toda Jugoslavija nima ne volje in ne časa, da bi se bavila s temi težkočami ali bi jih celo povšečevala sebi v neprilog. Nam gre za takojšnjo rešitev reškega vprašanja. Opozorjamo italijansko gospodo, da se je pri pogajanjih za rapalsko pogodbo

naglašalo, da gre glede reškega pristanišča za direkten in iskren sporazum med Reko in Jugoslavijo. Takrat ni bilo govora ne o intervenciji Italije in ne o konsorciju. Vse to so izvarili Italijani pozneje... Sedaj počakajmo, kaj nam prinese Pim, ali kaj dobrega ali kaj slabega. Gotovo je to, da bi bila reška zadeva že zdavnaj ugodno rešena in bi Reka danes že cvetela, ako bi se ne bila Italija zalepila v njo!

Takisto pa bi se Italijani že zdavnaj udali in izročili Baroš in Delta, čim bi naša država začela z deli za zgradbo železnice v Baker, odnosno z zgradbo modernega pristanišča v tem mestu.

Nekaj opazk o centralizmu.

(Mnenje uglednega kulturnega delavca.)

Bog ne daj, da bi se istovetili s tistimi svojimi ožjimi rojaki, ki se tako radi sklicujejo na našo kulturnost in tako radi prezirljivo govorijo o balkanizmu! Kot pristen Jugosloven sem bil vedno ponosen na vse, kar se je po pravici praznovalo na naših srbskih bratih, zlasti pa na njih obče priznani junaku. Toda v gotovih stvareh smo mi Slovenci, mislim, vendar le nekoliko pred njimi. To ni niti njih krivda, niti ne kaka posebna naša zasluga, to so pri nesle pač razmere seboj. A kjer je tako, kjer smo mi pred njimi, tam naj ne zahtevamo od nas, da se jim mi približamo, v takih primerih naj raje oni skušajo, da se ponepejo do nas. Naj nam ne podtika vajo švabstva, kjer ni nobenega vzroka za to. Mi bi jim tudi lahko prišli s takimi očitki. Kako neprijetno je nam n. pr. že to, da srečujemo v srbskem uradnem jeziku toliko nemških izrazov! Nas Slovencev je malo in živeli smo stoletja pod najhujšim nemškim pritiskom, toda skrbeli smo z vso vmeno za to, da nam ostane jezik nepokvarjen in čist. Germanizmov smo se bali kot vrag križa, zato pa nam hoči nemalo neprilčno, da se moramo srbskemu uradnemu jeziku na ljubo poprijemati grdi in popolnoma nepotrebnih tujk. Ali bi se mar ne čulo tudi v srbsčini lepše »poveljstvo« kot »komanda«, ali »razred« kot »klasa« itd. itd. — Gotovo moramo ne prestanto stremeti vsi za tem, da se bolj in bolj približujemo drug drugemu, a geslo nam mora biti pri tem: vsikdar naprej, nikdar nazaj! Enkrat mi za vami, drugkrat vi za nami, narod zahteva — napredek!

Da je menda sedanja uprava slaba, v tem smo pa, mislim, vsi edini. Vpraša se le, ali so res samo Srbi krivi temu? Nisem živel v Srbiji, ne poznam razmer iz lastnega opazovanja in ne morem torej izreči nobene sodbe. Mnogo se piše, mnogo očita, mnogo govori o beogradski porodici in drugih takih stvareh. Koliko je resnice na tem? Zdaj

se razpravlja o tem samo po časopisih, zakaj ne n. pr. v parlamentu, kjer se obdolženec lahko zagovarja, kjer stvari lahko pojasni. S tistimi pavšalnimi sumničijami bi morali že enkrat nehati, ker si z njimi neizmerno škodujemo pred svetom. Kar pa se da dokazati, to naj se neusmiljeno ožigosa in uporabi naj se vsa sredstva, da se korupcija zatre. Seveda, eno pa je potrebno: kdor se bori proti korupciji, mora biti sam čist! Neprijetno je, ako očitaš nasprotniku to in ono, pa ti pove v hrk, da si vse to tudi že sam zagrešil! Odpraviti korupcijo, to mora biti najvišji cilj vseh, kjim je blagor domovine res pri srcu, odstranitev vseh koruptivnih elementov iz javne uprave, to je prvi in poglavitni pogoj, brez katerega ni misliti na trajno konsolidacijo naših notranjih razmer in ni upati, da bi si priborili v inozemstvu kdaj oni ugled, za katerim mora stremeti vsaka država, ako noče, da ji odreko upravičenost do eksistence. Razni nedostaki v naši upravi so vzrok, da tuje države ne zaupajo našemu gospodarstvu, a to nas stane milijone, da morda milijarde! Do tega spoznanja morajo priti že enkrat pri nas merodajni krogi, ker drugače ne bo nikdar konec gospodarske mizerije, v kateri se nahajamo.

Da merodajni krogi često ne razumejo, ali tudi nočejo razumeti svoje naloge, so na pr. jasno pokazali z nacionalizmom, kako so reševali cela štiri leta uradniško vprašanje. Uradništvo je že stokrat izjavilo: »Ne zvišujete nam prejemkov, zastavite raje draginjo pot...!« Vse zaman! Draginja gre v enomer kviku, rekel bi skoro, kakor sama hoče. Vsakdo nastavlja pri nas cone, kakor se mu ljubi. Nikdo se ne briga, nikdo se ne zmeni za to. Uradništvo se dovoli od časa do časa kar neznaten pribolišek, a predno ga je resnično prejel, se je že stegnilo sto pohlepni rok po njem in končni facit je še večja beda, še večje pomanjkanje! Potem pa se še čudijo, da

Fr. Ž.

TOBAK.

Moja prizadevanja na ledini javne dobrobiti niso ostala neopažena in se mi je oglasilo odposlanstvo, da prosim mojo malenkost za posredovanje. In ni odposlanstvo nazvalo moje malenkost malenkost, marveč jo je sam tako nazval, kajti sem sploh jako skromne narave.

Bili so trije fini gospodje in so si še precej odrgnili črevlje, predno so vstopili, četrtega gospoda pa so naslonili v predsohi, mislil sem, zato, da jim čuva dežnike in klobuke.

Vprašal sem jih, ali se ne motijo — narodni poslanec da stanuje naprej okoli vogala onkraj trga na št. 8, ako so namenjeni tja.

Pa so izjavili, Bog ne daj in da nočejo škodovati stvari — o poslancih, da se še ne ve, ali bodo z vlado ali zoper njo, in potem so mi razodeli, da prihajajo zaradi tobaka.

Tobakarjev v obče ne ljubim. Njih početje ni v skladu z javno dobrobitjo. Veda je neovržno dokazala, da vsebuje tobak jako škodljive bacile, ime jim je nikotin. Jaz mislim, da so bacili zoper

javno dobrobit, iskren državljani bi ne smeli imeti stikov z njimi. Jaz na primer ne kadim. In kadar sem v družbi, kjer kade, v treh vodah se umijem, ko pridem domov, in še mi ima perilo ves mesec bridek vonj po tobačnem dimu in ni treba delati slabih dovtipov, ampak je stvar taka, da se preoblečem brez obotavljanja, makar sleherni dan, ako mi vzemo staro srajco in položim na stol drugo.

In so tobakarji tudi brezobzirni, najrajši puhajo dim človeku naravnost v lice in jim sploh nedostaja treznega predurka: najprej zakade sobo, da ne vidiš pidi daleč, potem pa tožijo, kako se kadi, in zmerjajo krčmarja.

Toda ko te brat prosi, pozabi krivice, poslušaj brata, in sem poslušal odposlanstvo in so mi razodeli, da so ob robu obupa.

Niso tajili, da so grešniki. S to izjavo so razorožili upravičeno moje nenaklonjenost in še se mi je rodil up, da zopet najdejo pravo pot.

Rekli so pa, tobak, s kakršnim jih sedaj biča tobačna uprava, da je vendar-le prehuda kazna za njihove grehe.

»O Bosna,« so rekli, »o Drina,« o Vardar, reke ponosite! Dale ste tobaku

svoja imena — nečast dela vašim imenom! Kje si rasel, tobak, ki ti pravi tobak? Za katerim plotom, na katerem groblju ti je tekla zibelka? — V vzožju gorenjskih snežnikov leži prijazno mestece, skozi mestece je speljana ozka struga, po strugi se leno pomika mrka moča — »šajspoh« ji pravi vrlo prebivalstvo. To ti sodi ime, o tobak izza plota in z groblja, in ne Bosna in Drina in Vardar!«

Razgrnili so pred menoj papir, na papirju je bila siva zmes in sem rekel: »To stvar poznam, to je čaj trikrat prekuhan in trikrat presušen. Tak čaj ni dober!«

Vzkliknili so: »Ni čaj! Gorje nam, da je tobak!« Razkazovali so mi in pripovedovali, da so nekaj bili časi in je bil tobak podoben tobaku. Kako fino je bil rezan, rahlo s tremi prsti si ga dvignil s kupčka, košat šop ti ga je obviselo v ščepu kakor detelja iz koselca. Slast je bila cigareto sukati, še večja jo kaditi! Sedaj tobak pa komaj da bi ga moral zajemati z žlico, odpred se ti usiplje iz stročnice in se ti usiplje odzad, da imaš obleko in usta polna nesnage, srce pa polno bridkosti — to ni prav!

Rekel sem gospodom, da za tobak nisem strokovnjak. Mojemu svetovnemu naziranju, da bi ustrezalo najbolje, ako bi se država sploh ne ukvarjala s tobakom in negovala zavrženih bacilov. In tudi ne morem gospodi priznati očitka — kadar je koncertu konec, v največji gneči si že palijo cigarete in ogrožajo občinstvu telo in imovino!

Dejali so, da oni trije niso tisti in da niti ne vedo, kaj je to: koncert.

Na to sem resnici na ljubo priznal, da je tobak, ki so ga razložili pred moje oči, rezan slabo, ko bi bil lahko dobro. Le pogledimo, sem rekel, na primer ljubljanske zeljarje, kako ugledno ta obrt reže zelje in če se primeri in pride med zelje vmes karkoli, tudi to je takisto rezano ugledno.

»O!« so dejali gospodje in so zamišljali, uživali so v mislih in prevzela jih je slast.

Jaz pa sem se spomnil in sem rekel, ali bi ne kazalo in bi se namignilo tobačni upravi, naj da rezati tobak zunaj hiše, morebiti pri naših zeljarjih. Našim zeljarjem ni potresena življenja pot z rožicami, radi bodo zaslužili kako paro, kak dinar.

Gospodje so molčali in zrl v tla. To ni bilo vladno in sem rekel, da nisem užaljen, ako štejejo moj predlog za abuten. Ampak, sem rekel, da imam itak pripravljen drug, dokaj pametnejši predlog, ta predlog je ta, da kajo opusté.

Obupne so dvignili poglede, v očeh jim je tičala nema prošnja, naj jih ne zavržem neobglenih.

Pa mi jih je bilo žal in sem rekel, da ne vem, od katere so stranke, in naj mi ne zamerijo odkrite besede. Ali trdno sem uverjen, v blagor jim bo na tem svetu in na onem, če se odreko tobaku. Tobak sploh ni žitek. Katekizem ne omenja tobaka ne z besedico. Ako bi bil tobak žitek, gotovo bi bil v katekizmu prepovedan. In še to naj preudarijo, da se nič na svetu ne zgodi brez višje volje. Ako bi nebo hotelo, ni je sile na svetu, katere bi mu ovrla voljo: tobak bi bil dober in predober, pa naj bi uprava sadila in gojila, žela in rezala sam samcati osat! Nebo ve, kaj hoče! Le zaupati je treba v njegovo neskončno modrost, pa slabši tobak ne bo več slab tobak, nego bo prst božji, migljaj z nebes.

Zajčali so: »Umrli bomo!«

je šlo uradništvo pri volitvah z vsakim drugim raje kot onim, ki stoji vladni na čelu!

Čas je že, da začnejo merodajni krogi temu in še mnogim drugim važnim vprašanjem posvečati ono resnost, brez katere se razmere ne morejo izboljšati. S samimi obljubami se ne da dolgo izhajati. Obljube se pri nas sploh vse preveč, samo da se doseže hipni efekt. Toda s tem se več škoduje nego koristi! Tudi v politiki mora biti nekoliko morale in poštenja!

Baš uradniško vprašanje je tudi eno izmed onih problemov, glede katerih vladajo, kakor videti, kaj različni nazorji. Tudi to je ena tistih točk, v katerih mi tu gor ne moremo popustiti. Oni »postranski zaslužek«, ki naj bi pomagal rešiti uradništvo bede, je po našem naziranju nekaj, kar se absolutno ne da spraviti v skladje z vzvišenim uradniškim poklicem. Če za koga, velja in mora veljati za uradnika: »Dvema gospodoma ne more nikdo služiti!« Le tedaj more vršiti uradnik vzorno in pravilno svoj posel, ako ni od nikogar drugega odvisen kot od države, kateri je prisegel zvestobo in obljubil, posvetiti ji vse svoje moči.

Brez primernih ozirov na različne razmere v raznih delih države se centralistično sploh ne da vladati. Jaz sem v principu centralist, ker sem še vedno prepričan, da nas bodo naši neposredni sosedje, kakor tudi drugi narodi tesneje držali in vpoštevati tem bolj, čim tesneje smo Jugoslovani zvezani med seboj in čim bolj se prezentujemo na zunan kot ena celota. Toda s tem so združene gotove težkoče, ki jih ne gre kratkoma prezreti. Če hočem imeti enotno zakono-

no, moram pomisliti, da mora odgovarjati vsak zakon dejanskim potrebam in da ne gre, da bi kak zakon, ki je doslej veljal morda samo v Srbiji, enostavno raztegnil na celo državo. Ako hočem uvesti kak zakon za vso državo, moram poznati natančno odnose po vsi državi in sestaviti ga moram potem tako, da se da prilagoditi najrazličnejšim potrebam. To je precej težak problem, ki pa ga je možno ob dobri volji obvladati in tudi povoljno rešiti. Seveda pa zahteva tako delo mnogo truda in tudi več moči. Dvomim, da imamo koga, ki bi mu bile razmere po vsi državi enako dobro znane. Zato pa je jasno, da bi morali pri vseh takih zakonih, ki naj veljajo za vso državo, sodelovati izkušeni pravniki vsaj iz vseh onih pokrajin, ki so imele doslej posebno zakonodajo. Sicer pa se morda prej ali slej pokaže, da bi bilo res enostavneje in bolj praktično, ako se pristane na to, da se smejo sklepati za posamezne pokrajine v okviru za celo državo veljavnih splošnih zakonov specijelni zakoni. V čigavo kompetenco naj spada sklepanje takih specijelnih zakonov, ali v kompetenco oblastnih skupščin ali pa narodne skupščine, je precej postranska stvar. Poglavito je, da zakon odgovarja dejanskim razmeram in faktičnim potrebam prebivalstva onega teritorija, za katerega ima veljati.

To je, kar se sme po pravici zahtevati in čemur se tudi najbolj prepričan centralist ne bo mogel protiviti. ako noče sam sebi izpodbiti nog. To so oziiri, katerim se merodajni krogi ne bodo mogli izogniti. Čim prej se s tem razmerjem sprijaznijo, tem bolje za vse nas in za državo.

Narodna skupščina.

ZIVAHNA DEBATA V VERIFIKACIJSKEM ODBORU O RADICEVIH MANDATIH. — URADNIŠKO VPRAŠANJE.

— Beograd, 5. maja. (Izv.) Parlament se sedaj nahaja v odmoru. Življenje je tekom včerajšnjega dneva po prejšnjem viharju v plenumu poteklo popolnoma mirno. Poslanci posvečajo posebno pažnjo debatam v verifikacijskem odboru, kamor se je tudi zanesla vsa ljuta borba med radikalni in demokrati. Včerajšnji dan je zopet jasno pokazal, da morajo vladati med vladno stranko in opozicijskimi revizionisti zelo jasni stiki.

Ker ni plenarnih sej, so povečini vsi poslanci odšli na svoj dom ali pa v svoje volilne okraje. V klerikalnem klubu vlada popolna tišina, v Beogradu bivata samo dva klerikalna poslanca — člana verifikacijskega odbora. Zelo živahno pa je življenje v demokratskem klubu, kjer je zbranih zelo mnogo poslancev. Neprestano se razpravljajo in razmotrivajo parlamentarna vprašanja, predvsem se nadaljina parlamentarna taktika in kalkulirajo vsa politična in parlamentarna sredstva, s katerimi naj vodi demokratska stranka odločilno borbo proti radikalom. Demokratiški klub je sklenil izdati obširen manifest, ki bo kronološko navedel vse dogodke v narodni skupščini od decembra lanskega leta dalje do zaključka sedanjega krize s sestavo homogene radikalne vlade.

Tudi radikalna stranka ne miruje. Zavedajoč se svojega položaja in zavedajoč se dalekosežnih posledic, ki jih lahko povzroči državna kriza, je začela razmotrivati o delovnem parlamentarnem programu. Vlada, kot reprezentant radikalne stranke, je imela včeraj dve seji, na katerih se je predvsem razpravljalo uradniško vprašanje. Ministrski svet je sklenil, da predloži narodni skupščini čim prej zakon o državnih uradnikih in javnih nameščencih.

Verifikacijski odbor je včeraj delal s polno paro, da čim prej reši vse pritožbe in vsa formalna vprašanja, ki jih ima rešiti v smislu poslovnika tekoma 7 dni. Verifikacijski odbor je odobril man-

date iz 25 volilnih okrožij, proti katerim mandat ni bilo nobenih pritožb. Med demokrati in radikali pa se je vnela živahna debata: 1. o mandatih poslancev, ki niso predložili narodni skupščini svojih pooblastil in 2. o mandatih, proti katerim so vložene pritožbe.

Že pri glasovanju o mandatih, proti katerim niso bile predložene pritožbe, je bilo opaziti bojno razpoloženje. Kompaktno z radikali so muslimani in klerikalci glasovali vedno proti predlogom opozicije. Sprejeti in odobreni so bili mandati iz 25 volilnih okrožij, med drugimi tudi mandati mest Beograd, Zagreb in Ljubljana. (Mandat prof. Reiserja.)

Verifikacijski odbor je za tem prešel na drugo točko dnevnega reda: o volilnih okrožjih, ki niso poslala poslaniških pooblastil.

Prečitana so bila imena vseh poslancev, pripadajočih Radicevi stranki, ki niso poslali pooblastil.

Predsednik je predlagal, da se končni odlok o teh mandatih odloži, ker še ni pooblastil.

Posl. Wilder (dem.) je protestiral proti temu, opozarjajoč na abnormnost takega parlamentarnega pojava, ki je bil že v prejšnji narodni skupščini. Gotovo število poslancev, ki ne priznavajo tega parlamenta in ne izvršujejo poslaniških dolžnosti, se kljub temu poslužuje pravic članov parlamenta, uživajoč posebno pravo imunitete. Govornik je navajal slučaj posl. Kežmana, ki je pobegnil iz naše države s pomočjo denarja nekega italijanskega oficirja in se sedaj že več kot leto dni nahaja v Ameriki, kjer vodi agitacijo proti državi kot »diplomatski zastopnik Radicev« in se kot tak tudi vedno legitimira napram ameriškemu oblastem. Govornik je zahteval, da se naj razpravlja to vprašanje in da se obenem v volilni zakon stavijo točna določila, ki bodo napravila konec takim abnormnostim.

Verifikacijski odbor je včeraj delal s polno paro, da čim prej reši vse pritožbe in vsa formalna vprašanja, ki jih ima rešiti v smislu poslovnika tekoma 7 dni. Verifikacijski odbor je odobril man-

Posl. dr. Hohnjec (kler.) je zagovarjal stališče predsednika in trdil, da odbor ne more razpravljati o osebah, ki niso prisotne. (Med demokratskimi člani se je čul protestni vsklik: »Tedad ne bi mogli sploh razpravljati o vseh onih mandatih, katerih nosilci niso prisotni.«)

Posl. dr. Križman (dem.) je opozarjal na to, da to vprašanje ne more ostati odprto in je predlagal, da se vsi poslanci, ki niso do sedaj izročili svojih pooblastil narodni skupščini, pozovejo na predložitev in če jih ne bi predložili, da se to vprašanje še enkrat razmotri.

Posl. Kojić (rad.) je pripomnil, da se ne more razpravljati o onih pooblastilih, ki niso tu, sploh pa je to vprašanje politično vprašanje. (Ironične pripombe pri demokratih.)

Posl. Nasto Petrović (rad.) je v svojem govoru priznal, da ne morejo uživati poslaniške imunitete oni poslanci, ki niso položili prisege.

Posl. Pera Marković (dem.) je predlagal, da verifikacijski odbor po končanem delu sprejme resolucijo, ki precizira odborovo stališče napram poslancem, ki ne položijo prisege, in da se jim odvzame vsa imuniteta.

O tem vprašanju je prišlo do živah-

nih kontraverz med demokrati, radikali in klerikalci. Med Hohnjecem, Krizmanom in Wilderjem se je razvila ljuta debata zaradi Kežmana in njegove misije v Ameriki. Po končani debati je odbor proti 6 glasovom sklenil, da se preide preko te točke na dnevni red in da se rešitev o teh mandatih stori šele tedaj, ko se predlože pooblastila. (Posl. Wilder je vskliknil večini: »Čemu pa o tem razpravljamo? Gotovo ste tako rešili v Vašem protokolu!«)

To glasovanje je pokazalo, da složno podpirajo klerikalci in muslimani radikalno vlado. Dogodki v odboru so pokazali, da se radikalna stranka nahaja v zelo delikatnem političnem položaju in v delikatnem razmerju napram Radici.

Seja je bila zaključena ob 12. in se je nadaljevala ob 16. popoldne. Na popoldanski seji je bila razprava o mandatih, proti katerim so bile vložene pritožbe. Celokupno je bilo vložnih 66 pritožb. Tekom ljute debate je bila večina teh pritožb odklonjena. Pričakovati je, da verifikacijski odbor tekom prihodnjih dni reši ostale pritožbe in da sestavi poročilo na plenum, ki ima obenem voliti definitivno predsedništvo narodne skupščine.

Telefonska in brzojavna poročila

Uradniško vprašanje in radikalna vlada.

— Beograd, 5. maja. (Izv.) Na včerajšnji dopoldanski seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da se narodni skupščini predloži načrt zakona o državnih uradnikih in javnih nameščencih oziroma uslužbencih. Ta načrt se predloži kralju v podpis ukaza, da ga ima narodna skupščina čim prej razpravljati. Načrt zakona je v glavnem ostal isti, kakor ga je bila izdelala radikalno demokratska vlada z nekaterimi izjemami in amandamenti, ki jih je sprejel zakonodajni odbor bivše narodne skupščine.

— Beograd, 5. maja. (Izv.) Ministrski svet je na včerajšnji seji razpravljali načrt uradniškega zakona. Ministru za izenačenje zakonov Marku Trifkoviću je naloženo, da po končanih formalnostih predloži ta zakon narodni skupščini. Vsebina zakona je v osnovi ostala ista, kakor je v načrtu, izdelanem od prejšnje koalicijske vlade, z izjemami, da se temeljne in položajne plače podvoji. Staremu načrtu so pridružena tudi dopolnila zakonodajnega odbora in pa dopolnila vlade.

Kritični moment nemško-zavezniških pogajanj.

FRANCOSKA IN BELGIJSKA VLADA ODLOČNO ODBIJATA NEMŠKO PONUDBO. — STALIŠČE ANGLEŠKIH LISTOV IN DELAVSKE STRANKE. — NEMCIJA SE VEDNO UPA NA SPORAZUM.

— Pariz, 4. maja. (Havas.) Kakor smo že poročali, je francoski ministrski svet pod predsedstvom Milleranda odločno odklonil nemško ponudbo glede ureditve reparacijskega vprašanja. Francoska vlada motivira svoj korak s tem, da ne more sprejeti nemškega predloga ker 1.) Čuno hoče nadaljevati pasivni odpor v zasedenem ozemlju, zahteva predhodno izpraznitev tega ozemlja, svobodno obmejni promet in varnostne odredbe; 2.) nezadostno jamstvo od strani nemške vlade o javnosti, kakor n. pr. sodelovanje veleindustrije pri izplačilu reparacij. To, kar predlaga nemška vlada, nikakor ne zadostuje, kajti zavezniki bi dobili v najboljšem slučaju 30 milijard, dočim mora Nemčija po reparacijskem načrtu iz leta 1921. plačati 132 milijard. Poleg tega pa se še domneva, da bi se utegnili z ozirom na sedanjí položaj v Nemčiji vsota 30 milijard znižati na 20 milijard. V tem slučaju bi zavezniki dobili kvečjemu 15 milijard. Francija torej kakih 8 milijard, kajti 5 milijard od skupne svote bi odpadlo na obresti. Zato namerava Polnecare sporazumno s belgijsko vlado, ki tudi noče sprejeti Cunoove ponudbe, poslati nemški vladi skupen odgovor. O tem odgovoru bo obveščena tudi angleška in italijanska vlada. Francija in Belgija pa boste nadaljevali okupa-

cijo Porurja še strožje kakor doslej in sicer tako dolgo, da bo imela njuna akcija popoln uspeh.

— London, 4. maja. (Wolff.) Tudi angleški listi smatrajo, da nemška ponudba ne zadostuje. »Times« piše: Res je, da ponudba ne bo rešila reparacijskega problema, da je bedasto stiližirana, da daje samo negotovo jamstvo in da je tako nespretno predpostavljena, da mora razvneti francosko občutljivost. Pri tem pa se dotika točk, od katerih bi bilo mogoče storiti neznamen in nesiguren korak v smeri proti končnemu sporazumu. Res je sicer, da je zaupanje v nemške finance omanjano s sedanjim francosko politiko prav tako kakor na katerikoli drug način, toda zahteva Nemčije, naj Francija izprazni Porurje čim prej, je vendar silno nepraktična. To pomeni ali vse ali pa nič in je samo provokacija. Če Nemčija v svoji politiki ne pozna druge alternative nego industrijsko obstrukcijo. »Manchester Guardian« meni, da ponudba precejšnje sposobnost Nemčije glede zunanega posojila, z druge strani pa podcenjuje njeno plačilno sposobnost, ko se bo končno postavila na lastne noge. Inozemski dolg 30 milijard zlatih mark ni tako težko breme, da bi ga Nemčija pri svojem bogastvu ne mogla nositi. Z drugimi liberalnimi listi piše tudi

ta, da naj bi plačilno sposobnost Nemčije določila mednarodna komisija.

Angleška delavska stranka pa zahteva, da naj zavezniki osvobodijo Nemčijo iz gospodarskega robstva in ji priznajo suverenost na njenem ozemlju. Treba je nemudoma določiti nemške reparacijske obveznosti in dovoliti ji zunanje posojilo. Dalje naj se takoj skliče izredna seja Društva narodov in sprejme Nemčijo kot enakopravnega člana te mednarodne institucije. Stranka poziva vlado, naj v tem smislu izda deklaracijo in zahteva konferenco prizadetih strank, češ, da je to edini izhod iz današnjega položaja.

— Berlin, 4. maja. (Izv.) Ne glede na to, da je francoska vlada odbila nemško ponudbo, so tukajšnji politični krogi optimističnega naziranja. Upajo namreč, da bo angleška vlada posredovala v toliko, da se bodo pogajanja še nadaljevala. Nemški predlog je bil sestavljen nalašč brez strogo opredeljenih mej in sicer za to, da bi v svoji gibčnosti pripravil teren za mednarodno posredovanje. Nemška vlada upa, da bo šla ta gibčnost našla razumevanje pri zavezniških državah. Kar se tiče nemške izjave glede nadaljevanja pasivnega odpora in zahteve, naj se Porurje izprazni, ni treba v tem videti nepobitnih pogojev, kajti tudi v tem slučaju je predlog gibčen in ima edini namen priti do pogajanj. Splošno je treba omeniti, da nemška vlada tudi v tem slučaju definitivnega neuspeha svojega prvega predloga ne misli obupati, marveč bo iskala drugega izhoda in bo bržkone postala v svoji ponudbi še bolj gibčna, zlasti kar se tiče reparacijskega plačila.

ANGLEŠKI TRUD ZA SPORAZUM.

— London, 4. maja. (Izv.) Lord Curzon je takoj stopil v stik z drugimi zavezniki, da bi se pričel razgovor o nemški ponudbi kljub francoski odklonitvi nemške note. Obstaja še nekoliko upanja, da bi vsejedno prišlo do pogajanj in sicer ako se Francija in Belgija odtegneta, lahko prično Amerika, Anglija in Italija direktna pogajanja z Nemčijo na temelju predlogov v notih z namenom, da jo pripravijo do potrebnih znanih modifikacij. Tozadevno stremjenje se vrši zelo živahno. Angleški ministerjalat krogi očitalo Nemčiji, da zopet zamuja lepo priliko za sporazum, ker prihaja z nesprejemljivo zahtevo izpraznitve Ruhrja. Gotovo je namreč, da oni, ki bi posodili Nemčiji denar, to je finančni v New Yorku in Londonu, bi v prvi vrsti gledali na to, da bi nemško gospodarstvo ne trpelo škod. Nemčija bi morala to razumeti. Vsi uglednejši angleški listi poudarjajo, da se ne sme nemška ponudba a limine odkloniti, marveč da se mora vzeti v poštev in razpravljati vse ono, kar je dobro in kar lahko služi za razgovore in pogajanja. Ta prilika se ne sme zamuditi. Francija naj ne stori nikake usodne napake. »Daily Herald« izjavlja, da bližnji in daljni narodi gledajo na Anglijo v trenutku in pričakujejo od nje direktive. Ako se angleška vlada odloči za akcijo, da se končno dožene reparacijsko vprašanje, se zbere okoli nje vsa Evropa v potrebnim pritiskom na Francijo in Nemčijo. Ako ne bo take akcije, se pripravila pogin za Francijo, pa tudi za vso zapadno Evropo.

PRED SKLICANJEM PARITETNE KOMISIJE.

— Rim, 4. maja. (Izv.) Jugoslovanski poslanik Antončević se je vrnil iz Beograda, kjer se je mudil dlje časa v glavnem zaradi reškega vprašanja. Takoj je posetil min. predsednika Mussolinija, s katerim se je zelo dolgo razgovarjal, kakor tudi z generalnim tajnikom zunanega ministrstva senatorjem Contarinijem. Paritetna komisija se skliče v kratkem.

KNEZ GORČAKOV SOVJETSKI POSLANIK V RIMU.

— Rim, 4. maja. (Izv.) Po odhodu inženierja Vorovskega je prišel kot sovjetski poslanik semkaj princ Gorčakov, nečak slavnega ruskega kancelarja kneza Gorčakova. V razgovoru je rekel Gorčakov, da je prejel rusko zastopstvo v Rimu, ker hoče služiti svoji domovini in svojemu narodu. Lahko bi se tudi drugi ruski izobraženci vrnili domov in stopili v službo domovine. Nekateri so to že storili. Gorčakov upa, da ustvari med Italijo in Rusijo dobre odnose.

»Ne! sem dejal. »Nebo noče, da prešnik umre, nego da živi in se polubi.«

Se so hoteli, da mi lažni zatožijo lužo, v kakršni sedaj tovarne lužijo tobak. Svojučas da je bila krščanska in še malo ruma je bilo vmes...

Pa sem dvignil roko in sem jim ustavil besedo: »Gospoda, nebo tak hoče! Ne ustavljajte se njegovi volji!«

Zalile so jih solze, skrušeni so stali pred mano in še so povedali, da so pravzaprav štirje. Eden da se ni mogel premagati in si je po poti zapalil cigareto, tega so obšle smrtne težave in so ga morali pustiti v predsobi. Ko sem bil tako priazen, da sem jih poslušal do konca, naj jim dovolim, da mi pokažejo še tovariša kot živ zgled, kakšno je to, kar sedaj prodajajo za tobak.

In že sta dva stopila venkaj in sta pod pazduho pripeljala tretjega gospoda, ki je bil zelen, kakor da so ga peti dan potegnili iz vode, in mrzel pot mu je drel nizdol po licu. Gledal je plašno, krčevito je stiskal blede ustnice.

Videl sem ga, nesrečno žrtev tobačnega bacila. Zgabilo me je, nisem mogel drugače in sem zagrmel:

»Bratje moji, nebo vas ljubi, nebo

vas svari! Ne prezirajte njegovih znamenj! Spoštujte njegovo voljo!«

Tedad se je zeleni gospod zgenil od nog do temena in je iz njega bruhnilo in mi je oskrnil hlače in črevlje in tla.

Težko je sodel in je nekaj časa trajalo, da se je oddehnil.

Potem si je obrisal lice in se turobno nasmehljajal mojim hlačam in črevljem in mlaki na tleh. »Blagorodje,« je dejal in lovil sapo, »oprostite! Te točke — ni bilo — na mojem programu. U!«

Toda — višja sila — božji prst — volji z nebes se ni bilo — upreti!«

Obračal je oči kvišku, hinavec, s prstom mi je skušal žugati.

Pa ga je tisti hip zadela zaslužena kazen, opasno se mu je kolenilo, hitro sta ga dva zgrabila pod pazduho in so jo vsi štirje jadrno pobasali skozi duri...

Gospod je bil bolen. Bolniku ne smeš zameriti ničesar. Ne zdi se mi pa umesten način, kako se je opravičil. Opravičba bi bila boljša, da je sploh ni bilo. Mojih hlač in črevljev in na tleh mlake mu ne bi opomneli — vsi smo ljudje — danes meni, jutri tebi! Ali prav nič mi niso všeč tiste vrste ljudje: kadar jim zmanjka pameti in razlogov, pa imajo polna usta Boga in božje volje in božjih prstov!

Arh. prof. Kregar Rado:

Umetniška razstava.

(Bucik - Dolinar.)

Ta razstava je prva, v kateri stopa slovenski umetnik samozavestno pred javnost, ne kot prosilec, ki išče mecen, da bi mu ponudil svoja dela za par drobčin iz preobložene mize, temveč kot kulturni delavec, ki se zaveda svoje naloge, pa tudi svojih pravic. Slovenska upodablajoča umetnost, ki je s Jakopičem zaplavala v višje sfere ter ni hotela imeti s praktičnim življenjem nobenega stika, se vrača z Dolinarjem, posebno s Bucikom iz visokega poleta nazaj v realnost. Različne običajne »stimunge«, skice in študije ter umetniško filozofiranje je tu do malega izstalo. Večina portretov in portretnih plastik je produkt tako dolgo zaničevane uporabne umetnosti, ki jo nekateri umetniki in kritiki smatrajo za rokodelstvo.

Res je, da umetnik v slučaju, ko izvršuje naročeno delo, nima one neomejene svobode duha in fantazije, ki je za umotvorno tako potrebna.

Ker pa je umetnik del človeške družbe, ter od nje zahteva, da ga vzdržuje, je neobhodno potrebno, da tudi on žrtvuje del svojeje umetniškega ustvarjanja za to družbo, za njene praktične potrebe, čeprav to ne odgovarja povsem njegovemu pojmovanju umetniškega stvarjanja.

S to razstavo sta Bucik in Dolinar dokazala, da so umetniki za človeško družbo, tudi za ono zgornjih par tisočev, neobhodno potrebni. Umetniki pomagajo njihovim poklicnim stremiljem, z reklamo, plakati, načrti in projekti, jim delajo stanovanja lepa in udobna, ter jim nudijo po delu zabave in razvedrila v gledališčih, v koncertnih dvoranh. Kako mnenje je imela do zadnjega časa višja družba o slovenskem umetniku podaja najjasnejše definicija, katero je izrekel povsem resno neki slovenski bančni ravmatelj. »Die Künstler sind ein notwendiges Geseind, das man dementsprechend behandeln muss.« Najslabše mesto med slovenskimi umetniki zavzemajo pač igralci in pesalke, ki nimajo dostopa v te »boljše« kroge.

Oblikujoče umetnike pa povabi ta »družba« v svojo sredo le takrat, če jih rabi, ter jih po dovršenem delu kolikor mogoče hitro zopet odlovi s pa frazami.

Starejša generacija si ni znala pridobiti družabnega ugleda, upam pa, da to doseže sigurno mlajši rod.

Čas je, da spoznajo vsi, da je umetnik enako koristen član človeške družbe, kot advokat, trgovec, politik ali bančni ravmatelj. Umetniki imajo pravico zahtevati delo in za to pošteno plačilo. Dela je dovolj za vse, zmognosti jim ne manjka, občinstvo pa mora videti, da more domač umetnik nuditi isto kot tujec, če ne še boljše in cenejše.

Razstava Bucik - Dolinar je jasna priča tega molenega naziranja.

Portreti g. Bucika so večinoma izvršeni po naročilu, ali kljub temu so precejšnje umetniške vrednote, par izmed njih pa brez dvoma dovršeni umotvori. Omenjam portret g. G. s finim, lepim obrazom, z nekoliko sanjaviim pogledom ter z izrazom čuteče, globoke duše. Portret g. K. karakterizira damo resnične višje družbe. V inteligentnem obrazu se izraža skrbna vzgoja, ki ne tiči samo v negovanju telesne lepote. — Portret gospe B. izraža močan temperament dame zapeljive, nekoliko koketne zunanosti. Res je, da je g. Bucik tu in tam napravil kompliment ter je v nekaterih portretih presladkal. V teh portretih pač ni mogel podati onega, kar bi povedal v izvirnih slikah, v katerih bi predstavil svoj temperament, svojo dušo. Dama, ki se pusti portretirati, želi imeti sebe, svojo mikavno zunanost, čeprav malo idealizirano, mogoče tudi del svoje duše, nikakor pa Bucikovo.

S temi deli je Bucik pokazal, da je izboren damski portretist, da obvlada tehniko in materijal V par portretih pa je še tudi preko te meje. Portret g. M. je dal mnogo več. To delo kaže, da je njegova moč večja. Model ga je resno zainteresiral, skušal se je poglobiti in razumeti več kot samo njegovo zunanost in to je tudi razl. Mnenja sem, da je njegov najboljši portret.

KOROŠČEV POLITIČNI REFERAT STJEPANU RADIČU.

— Beograd, 5. maja. (Izv.) V beogradskih političnih krogih so se pričela zopet živahna razmatranja o delikatnem vprašanju, ali bodo radikali, ki skušajo potopiti oficijelni izjav in zatrdili prikriti pogajanja z republikanskimi Hrvatji, v resnici nadaljevati razgovore s Stjepanom Radićem in v kakšni meri bodo revizionisti podpirali radikalno vladu. Gotovo je dejstvo, da je revizionistični blok za podporo od vlade zahteval politične koncesije in garancije. — Vprašanje obnove pogajanj z Radićem radikali zanikajo v oficijelni obliki, toda iz radikalnih vrst prihajajo več ali manj določna poročila, ki potrjujejo, da bodo radikali pričeli razgovore z Radićem. V javnosti so razširjene različne kombinacije. Vsi smatrajo za dejstvo, da vrši dr. Korošec zelo važno posredovalno vlogo med radikali in Radićem. Pogajanja bodo pa najbrž tekla zelo počasi in težavno, ker radikali iz bojnosti pred volilci absolutno ne morejo popustiti od svojega volilnega programa.

ZAGREBSKI EKSPORTNI AKADEMIKI V PARIZU.

— Pariz, 4. maja. (Izv.) Na svojem študijskem potovanju so zagrebški eksportni akademiki pod vodstvom profesorjev Bošnjaka in Karlovića včeraj ponoči prispeli v Pariz. Pariska občina jim je priredila oficijelni sprejem. V zbornici mestnega sveta je pozdravil akademike zbornični generalni tajnik Lefevre, naglašujoč iskrene in srčne vezi, ki spajajo francoski in jugoslovanski narod. Kralj Peter in kralj Aleksander sta bila zvesta zaveznika Francije. Mladina jugoslovanskega naj bo v francoski prestolnici pozdravljena. Za iskren sprejem so se zahvalili v imenu akademikov prof. Karlović. Zagrebški akademiki so mestu podarili lep album o jugoslovanskih deželah, mesto Pariz pa je akademikom izročilo v spomin album slik Pariza za časa svetovne vojne. Akademiki obiščejo industrijske kraje Lion, St. Etienne in Creusot.

SPOPADI MED SOCIALISTI IN NARODNI SOCIALISTI.

— Dunaj, 5. maja. (Izv.) Narodni socialisti so v petem okraju snoti priredili javno zborovanje, na katero je prišlo okrog 2000 dobro organiziranih socialnodemokratskih delavcev, ki so zborovanje razgnali. Med narodnimi socialisti in socialnimi demokrati je prišlo do krvavih spopadov. Policija je morala intervenirati. En socialnodemokratski delavec je bil težko ranjen v trebuh. Pred delavskim domom v V. okraju je snot prišlo do ostrih in krvavih spopadov. Trije delavci in neki policijski uradnik so bili težko ranjeni.

— Dunaj, 5. maja. (Izv.) O krvavih spopadih med socialnimi demokrati in narodnimi socialisti so znane nekatere podrobnosti. Za snot so narodni socialisti napovedali javni pohod v neki restavraciji v delavskem okraju Favoriten. Gostilničar je pred pričetkom shoda lokal odpovedal. Na shod pa je prišlo okoli 280 moč napadalne vrste narodnih socialistov, ki so potem lokal zapustili. Na ulici je prišlo do spopadov med obema sovražnimi skupinami. Neki socialnodemokratski reditelji je bil težko ranjen v trebuh. Policija je aretirala štiri osebe. Mometano je nastal mir, toda jeza delavskih mas se je nato obrnila na policijo. Pred delavskim domom je začelo padati na policijo kamenje od vseh strani. Policija je vdrila v delavski dom ter se je vnel boj med policijo in delavci. Delavstvo je bilo oboroženo z najrazvornejšimi orožjem. Policija je bila prisiljena streljati. Več oseb je bilo težko ranjenih, med njimi tudi neki policijski uradnik.

17.232 ITALIJANSKIH ŽELEZNIČARJEV ODPUŠČENIH.

— Rim, 4. maja. (Izv.) Svoječasno napovedana redukcija železniškega osebja se strogo vrši. Od 1. oktobra do 30. aprila je bilo 17.232 železniških nameštencev izločenih iz službe, do konca leta jih sledi še 30.000. — Tarif za potnike po železnici se zviša. Te dni je bilo vpokojenih 52 višjih železniških funkcionarjev, ker so dosegli določeno starost in ker so čakali na ta mesta že drugi nastavljeni tehniki, ki niso imeli doslej skoro nobenega posla.

Slabši so njegovi akti, sicer dobro modelirani, v proporciji nekoliko zgrešeni. Na gledalca učinkujejo trdo. Olinati portreti so slabši kot pasteli.

Več svobode diha Dolinarjeva dela. On ni delal po naročilu, razven portretov, ki pa so vsi dovršeni umotvori. Dolinar je brezovno najboljše slovenski kipar portretist. Najboljši je portret g. Hribarja, ki je namenjen za narodno galerijo. Tu je g. Hribar podan v karakteristični nametniški poz. Zelo dobra sta portreta gđ. Thalerjeve in g. Bučika. Portret gđ. Thalerjeve je že starejša dela (izvršil ga je pred 4 leti), ki pa ne zaostaja za njegovimi zadnjimi umotvori.

V svojih malih otroških plastikah je nežen, čuteč v mater. Nekaj kačjega, demonskega imajo njegove originalne stinje. Monumentalen je v kralju Matjažu in Gubcu. Material Dolinarjev del je plemeuit marmor, bron, les in dela marmar. Mnogo je treba ljubezni in poguma, da vtakne umetnik v svoje delo vse, kar ima duše in premoženje. V tem se očituje njegovo zaupanje v samega sebe, njegova neomajna volja do ustvarjanja.

Fotografije slik se »Jadranske banke« v Beogradu pričajo, da obvlada tudi monumentalno plastiko kot dekorativni element arhitekture. Upam, da bodo tudi ta svoja dela razstavil ter pokazal, da je zmogel prevzeti in izvršiti tudi dela večjih umetnikov.

Od obeh zahteva Kritika večjih del. Javnost naj jim da priliko, in spoznala bo, da slovenska umetnost ni glava.

— Beograd, 5. maja. (Izv.) Dr. Korošec je z večernim zagrebškim brzovlakom odpotoval v Zagreb, kjer se sestane z Radićem, da ga obvesti o političnem in parlamentarnem položaju v Beogradu. Dr. Korošec je danes prispel v Zagreb.

— Beograd, 5. maja. (Izv.) Zagrebškemu dopisniku »Tribune« je Stjepan Radić dal daljšo izjavo o rešitvi krize. Med drugim je rekel: »Mi smo zadovoljni z rešitvijo krize, kar pomenja, da je v Beogradu zmaga zmerja struja.« Glede sporazuma je pa končno Radić izjavil: »Mi smo pripravljeni na vse! Na vojno in mir! Za svojo osebo sem prepričan, da mora priti do sporazuma. V Beogradu je g. Korošec, ki ima pooblastilo, da se pogaja z vlado, zaradi česar ne pošiljemo nobnega delegata v Beograd, ker lahko g. Korošec vodi pogajanja, če se hoče kdo pogajati.«

PROCES PROTI KRUPPU.

— Werden, 4. maja. (Wolff.) Danes se je začel pred tukajšnjim francoskim sodiščem proces proti Kruppu. V obtožnici se navaja zarota in mahinacija proti varnosti francoske čete, prestopki proti dvema odredbama in motenju javnega mira. Poleg treh nemških zagovornikov nastopa kot zagovornik tudi ženevski državni pravdnik Morand. Po daljšem posvetovanju je predsednik sodnega dvora začel obravnavo. Kot prvega so poleg Bohlena in Malbacha strogo zaslišali Kruppa. Obtoženi je najprej govoril o razmerju med nadzorstvom in ravnanstvom in o dogodkih usodepolnega 31. marca. Malo pred 9. dopoldne, je delal obtoženec, so se po predhodnem sporazumu s obratnim svetom oglasile sirene. Delavstvo je to brezpozorno zahtevalo, ker je šlo za stvar, ki so se nahajale v zasebni garaži in so bile tovarni, zlasti pa delavcem potrebne. Pozneje je obtoženec odšel iz svoje pisarne na sejo ravnanstva. Predsednik in državni pravdnik vprašujeta, da-li mu ni prišlo na misel poseči v to zadevo in preprečiti nesrečo, kar je bilo po mnenju državnega pravdnika v hipu, ko je delavstvo drvelo skupaj, mogoče. Krupp je odgovoril, da mu to nikakor ni prišlo na misel, in sicer za to, ker je ob pol 11. vršil stiren utihnil in v precej oddaljeni konferenci sobi ni bilo tiho nobenega glasu več. Ob 11. dopoldne je nekdo planil v sobo in sporočil, da zmagal je streljalo. Vsi preplašeni so navzoči skočili pokoncu, nakar so nekateri ravnatelji odhiteli na hodnik, on in ostali pa k oknu, od koder so videli bežeče delavce. S tem je bilo zaslišanje Kruppa končano. Ob pol 12. je bila razprava prekinjena do 2. dopoldne.

IMENOVANJE BOLGARSKEGA POSLANIKA ZA PRAGO.

— Sofija, 5. maja. (Izv.) Bivši notranji minister Stambolijskega kabineta Rajko Daskalov je imenovan za bolgarskega poslanika v Pragi.

KATASTROFALNI PADEC NEMŠKE MARKE.

— Dunaj, 5. maja. (Izv.) Z borznimi krogovi v dobrih zvezah stoječa korespondenca »Herzog« je objavila iz Berlina poročilo o ponovnem padcu nemške marke. Novi padec marke je povzročil najtežje vzemirjenje. Draginja je zopet za 30% narasla. Povišanje med znaša 13%. Strokovne organizacije razmišljajo o samostojnem nastopu za slučaj, da se poneseči vladna akcija v ruhrskem vprašanju. Ker bodo Francozi zalogo premoaga in koksa v kratkem izpraznili in ker se premoaga in koksa ne bo več pridelo, je dan odločitve prav blizu.

PARITETA ZLATA V AVSTRIJI.

— Dunaj, 4. maja. Pariteta zlata znaša od 7. do 13. maja 14.400 kron.

VELIK USPEN AVIJATIKE.

— San Diego, 3. maja. (Reuter.) Letalca Mac Ready in Kelly sta preletela kontinent na progi med Newyorkom in San Diego, ki znaša 4500 km, ne da bi se med potjo spustila na zemljo.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 4. maja. (Uradno vremensko poročilo.) V Srednji Evropi je vreme večinoma lepo. Včeraj je bilo v nekaterih krajih Avstrije viharno in izredno vroče. Današnja opoldanska temperatura je bila večinoma pod 20°. Nad Dunajem so se zbrali opoldan gosti oblaki, ki pa so se popoldne zopet razpršili. V Franciji je vroče (v Parizu 30°). Pričakovati je večinoma lepo, mestoma viharno, nekoliko topleje in severozapadne vetrove.

— Cipkarice Gospodinj! Dva rodova se nosijo klekane čipke, kupljene pri Orodni cipkarski zadrugi v Ljubljani Pod Tranco št. 1, garantirano samo lepo delo iz trepežnega, prstnega kanenega sukanca. V prometu so tudi enake čipke iz bombažnega sukanca (Glasgarn) na videz lepe a trpe le nekaj let ter zgube po prvem pranju svojo obliko. Te se nikakor ne morejo z našimi primerjati. Za slabo blago je vsaka cena pretirana. Dobro blago pa ni nikdar predrago. Čipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca, primeroma še po nizki ceni, zato naj nobena gospodinja ne zamudi prilike ugodnega nakupa. Prodaja se tudi lepo konfekcijsko blago. Gospe in čipkarice dobe vse potrebščine za klekanje in vsiranje konfekcije po najnižji ceni. Odaja se tudi delo na dom (dobro postranski zaslužek). Sprejemajo se tudi naročila za izdelovanje čipk in konfekcije po zadržanih ali zadržanih izročnih vzorcih. Glej tudi naša letna inšerata.

Politične vesti.

— Iz tajništva N. N. S. Včeraj dne 4. maja se je vršila seja organizacijskega odseka. — Memento: Mogočna in obširna organizacija, sestavljena tako, da je vsaka kraj. org. del celote, a ne samo po številu, temveč tudi po delu in ki jo preveva načelo: Vsi stanovi za enega in en stan za vse stanove. — Somišljeniki širom Slovenije, ki vam bje srce za pravo resnično naprednost brez kast, zberite se in stopite v boj proti razcepljenosti ter združite napredništvo v Narodno napredni stranki. — Seja finančnega odseka N. N. S. se vrši v torek 8. maja t. l. ob 19. uri v uredniških prostorih »Slov. Naroda«. Zadeva nujna! Polnoštevilna in točna udeležba potrebna. Tajništvo.

— Radikali in revizionistični blok. »Balkan« poroča: »Iz Zagreba prihajajo vesti, da bo revizionistični blok poskušal na novo stopiti v pogajanja z radikali. Pogajanja se bodo vodila v Beogradu, posredoval pa bo dr. Korošec. Za sedaj je glavno vprašanje, ali obstoje dozirne točke med radikali in revizionisti in na katerem temelju se lahko srečati ti dve skupini. V radikalskih krogih o teh pogajanjih ničesar ne vedo. Izjavljajo pa, da radikalna vlada pade v tistem trenutku, ko pride Radićeva skupina v Beograd ali vsaj pošlje enega svojega predstavnika, vstopi v skupščino in položi predpisano prisego. V tem trenutku bi namreč Radićeva skupina priznala naša državo de facto in de iure.«

— Francoski ministrski predsednik o Radiću. Francoski ministrski predsednik Poincaré se je izrazil, kakor poroča beogradska »Politika«, o znanem Radićevem govoru tako-le: »Francosko javno mnenje ne pripisuje nobene važnosti izjavam, s katerimi stavlja g. Radić, kvalifikujoč Francoze za brezumne zbog tega, ker so zasedli Poruhrje, naproti Nemce in Ruse, kakor da so oni edini pametni narod. Izjave g. Radića vsekakor ne odgovarjajo pravim čustvom Hrvatov napram narodu, o katerem vedo, da je leta z uspehom svojega orožja pripomogel k uresničenju njihovih narodnih idealov. Tvorec teh izjav je edino odgovoren zanje. Enunucijacije g. Radića bodo brez dvoma razveselile sovražnike domovine Srbov, Hrvatov in Slovencev, vendar pa ne bodo mogle omajati zaupanja francoskega naroda v bodočnost lojalnega in hrabrega zaveznika.«

— Zgodba o enem starejšem in dveh mlajših bratih. Z ozirom na politiko Radićeve stranke se je izrazil neki francoski narodni poslanec, ki pripada radikalno-socialistični stranki, tako-le: »Vi Srbi, Hrvati in Slovenci se mi zdite podobni bratom, ki so ostali sami v hiši in se igrajo. Najstarejši izmed njih se je trudil, da bi storil vse, kar bi bilo po volji obema mlajšima. Dovolil jima je, da se zabavata in dal jima je na razpolago vse igrače. Mlajši brat je naenkrat opazil bratve, jo vzel v roke, da se z njo igra. Starejši brat je priskočil in mu jo je vzel. To pa je mlajšega brata razsrdilo, ker je plakati ter zmerjati starejšega, jer mu ni dovolil igrati z bratvijo. Najmlajši tudi ni hotel razumeti starejšega. Tudi on je jel jokati in kričati s prvim. Oba mlajša brata hotela sta v svoji otročji neumnosti zapustiti starejšega brata in pobegniti iz hiše. Htela sta na ulico, kjer so drveli vozovi in avtomobili. Najstarejši jima je zabranil pot. Zaprl je vrata, ostal je z njima v hiši in jih pustil, da sta se do mile volje razjokala. Kasneje, ko so bratje dorasli, sta bila mlajša brata vedno hvaležna starejšemu, da jih je rešil, da se nista poškodovala z bratvijo. Ali niso ti trije bratje podobni Srbom, Hrvatom in Slovincem?«

— Zbor narodno-socialistične stranke bo na binkoštni ponedeljek 21. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu volitev osrednjega izvrševalnega odbora in nadzorstva, na kar bo govoril bivši poslanec Ivan Deržić o notranjem in zunanje-političnem položaju, dr. Ivo Politeo pa o načelih narodne socializma. Na zborovanje pridejo, kakor poroča »Nova Pravda«, tudi zastopniki češke narodne socialistične stranke.

— Prepovedan list. Ministrstvo notranjih del je prepovedalo uvoz lista »Poslednje Novosti«, ki izhaja v Parizu in ga urejuje znani profesor Miljukov, ker piše proti interesom naše države.

— Jugoslovansko-italijanska konferenca v Ljubljani. Ministrstvo zunanjih zadev je za jugoslovansko-italijansko konferenco v Ljubljani, ki ima rešiti nekatera davčna-pravna vprašanja, zavezojoča zasedeno ozemlje, imenovala Hilarija Vodopivca, načelnika financ v Dubrovniku.

— Podpis slovenske konvencije. Po poročilih iz Aten je bila 3. t. m. podpisana med Grško in našo kraljevino sklenjena konvencija o svobodnem pasu v solunskem pristanišču. Za Grško je konvencijo podpisal zunanji minister Aleksandris, za našo kraljevino naš atenski poslanik Živojin Balugadžić.

Razgled po slovanskem svetu.

— Češka znanost v inozemstvu. Do najnovejšega časa so češki znanstveniki, ki so hoteli prodreti s svojimi deli tudi v zunanji svet, pisali večinoma v nemškem jeziku, kar seveda iz političnih razlogov ni imelo vedno zaželenega uspeha. Značaj nemške izobražene javnosti je pač tak, da presoja tuja, zlasti slovanska dela, za gotovo rezerviranostjo in nezaupanjem, ne glede na to, da inozemski znanstveniki pogosto in v marsičem ne zaostajajo za nemškimi. V zvezi s povojno politično konstelacijo pa iščejo češki znanstveni krogi stikov z zapadnoevropskim kulturnim svetom, posebno angleškim in francoskim. V tem oziru so dosegli Čehi v zadnjem času že lepe uspehe. Njihovi znanstveniki in kulturni delavci sodelujejo v francoski »Revue des études slaves« in angleški »The slavic review«, urejujejo francosko bibliografijo češkega znanstvenega delovanja, in v istem smislu z uspehom podpirajo angleški list Philologica. Journal of comparative philology, ki izhaja že eno leto, je sicer last angleške Philological Society, čije tajnik Wharton je sourednik tega lista, toda tudi Čehom pripada pri tem znatno delo. Glavni urednik lista je namreč znani jezikoslovec Karlove univerze prof. Baudiš, ki izdaja list s pomočjo delne podpore češkoslovaškega ministrstva prosvete in ga tiska v praški državni tiskarni. Urednikom lista se je posrečilo že v prvem letniku zbrati okrog sebe mnogo uglednih mednarodnih jezikoslovcov. Poleg angleških znanstvenikov sodelujejo v listu znani jezikoslovci Meillet, Vendryes, Pendersen in Jespersen. Češke znanstvenike zastopa semitolog prof. Ružička, ki piše v arabski, prof. Lexa, ki je spisal v francoščini zanimivo jezikoslovno razpravo o hemitsko-semitskem narečju, in prof. Baudiš, strokovnjak na polju keltologije, ki ima poleg več recenzij tudi obširno delo »Remarks on the Welsh Verb«. V splošnem je treba omeniti, da bodo Čehi tudi v znanstvenem oziru kmalu našli pot v zunanji svet. So pač žilavo in marljivo pleme, ki si zna pomagati iz vsake stiske.

— Češko-ruska vzajemnost. V Pragi obstoji že dlje časa kulturno društvo »Česko-ruska vzajemnost«, ki ima namen pripraviti med rusko emigracijo tla za bodoče skupno delovanje obeh narodov. Predsednik društva je dr. J. Polivka. Društvo prireja številna predavanja in literarno-glasbene večere. V zadnjem času se je začelo pečati tudi z vprašanjem ruščine, ki ji hoče izposlovati dostop na češke šole. Tozadeven predlog je bil že sprejet in sedaj bo društvo posredovalo pri vladi, da se upelje ruščina kot obligaten predmet zlasti na srednjih šolah.

— Teror Makedoncev. V Sofiji je bil pred kratkim ubit arhitekt Jurkov, vodja makedonskih federalistov, ki so smrtni sovražniki drugih prenapetih glav, takozvanih avtonomistov. Federalisti propagirajo svoje ideje legalno in so pristaši federacije Makedonije z Bolgarijo, avtonomisti pa zahtevajo avtonomijo Makedonije in četistično borbo s Srbi. Istočasno z Jurkovim je bil ubit še nek drug Makedonec. Od brezvestnih politikantov najhujskani elementi so ubili tudi predsednika zveze rezervnih častnikov gen. Lazarova, ki je šel kot poslanec narodno-liberalne stranke v narodno skupščino. Mnogo uglednih makedonskih politikov, med njimi tudi nekateri člani bolgarske vlade so dobili od teroristov grozilna pisma.

— Ruska umetniška razstava v Zagrebu. Zagrebško občinstvo je imelo te dni izredno priliko ogledati si slike ruskega umetnika P. Nilusa. Umetnik ima za seboj temeljito šolo realistične upodabljače umetnosti in je dovršil ciklus svojega ustvarjanja s tem, da je prvi prenesel na platno rusko življenje v drugi polovici prejšnjega stoletja. V njegovih slikah ni jasnih obrisov, točne perspektive in različnih kontur. Vse je v nekaki skrivnostni megli, napol zasenčeno in vendar popolna dovršenost, izredno lepa harmonija. Človeku, ki gleda to začarano tišino, to spečo zelenjavo, hitečo nad lahniimi oblaki luno, komaj vidno stezico v parku ali verando nad morjem, se zdi, da se bo zdaj zdaj oglašil mehak in otožni vzdih, da med slikami počiva in prisluškuje nekaj tajnega, nežnega. Slike dihaajo, žive in delujejo na gledalca s privlačno silo nečesa, kar je že onstran groba. Razstavljeno je bilo 40 slik, med njimi so se zlasti odlikovale »Zelena noč«, »Koncert«, »V cvetličniku« in »Svidenje«. Sploh pa je težko povedati katero njegovo delo je boljše. Vsako predstavlja dolga epoha ruskega kulturnega življenja, ki ima v glasbi, literaturi in slikarstvu toliko lepih proizvodov. Z latim uspehom je Nilus razstavil svoja dela že prej na Dunaju in v Sofiji. Prva razstava v naši državi je bila lanske jeseni v Zagrebu, kjer so bile skoro vse slike prodane. Slednjo razstavo namerava prirediti v Beogradu.

Zbirajte znamke za »Jugoslovansko Matijo«!

Gospodarstvo.

Dr. Fran Bončina: ADMINISTRACIJA IN TEHNIČNA REORGANIZACIJA JUŽNE ŽELEZNICE V SMISLU SANŽERMSKE IN TRIANONSKE MIROVNE POGODBE.

III. Kakor že rečeno, so bile države jedine, da v finančnem pogledu dosežejo kar najbolj mogoče dobre uspehe. Zato so tudi skupno nastopale. Mirovna pogodba nima tozadevno podrobnih nobenih določb, merodajna je torej mogla biti samo koncesijska listina. Tozadevne listine določbe so za imenovane države, katerih finance so radi vojne v več ali manj slabem stanju tako težke, da je bilo potrebno najti formulo, po kateri se to breme zniža na znosljivo mero. — Do leta 1914. je družba rabila za obligacijsko službo cirka 60 do 70 milijonov frankov. Ker se je sukal obratni koeficient pred vojno okoli 60%, čisti dobiček okrog 40 milijonov K in ker je družba redno dobivala izplačala od držav razne anuitete, posebno ono od 30 milijonov za prodane italijanske proge, je mogla nekako odgovarjati svojim dolžnostim, ki jih je imela napram svojim upnikom, t. j. imeteljem njenih obveznic. Državna garancija je bila ves čas bolj akademična značaja. Trpeli so samo delničarji, ki kakor že rečeno, od leta 1901. niso dobili izplačane nikake dividende.

Po vojni je postala situacija čisto druga kakor za družbo, tako za države, za katere podedovana garancija ni bila več samo na papirju. Dohodki družbe so se tako zmanjšali, da je morala ustaviti vsa plačila na račun obligacijske službe.

Na konferenci v Benetkah so vsi zastopniki držav uvideli, da je v interesu vsake države, da se stran problema reši sporazumno. Ne bi bilo v interesu državne ekonomije, ako bi bila morala družba Južnih železnic napovedati konkurs, istotaki bi bila za države riskantna igra, ako bi reševali zadevo razsodniški. Družba, oziroma njeni upniki na drugi strani, so bili zopet zainteresirani, da se vprašanje hitro rešava, kar bi sigurno ne bilo, ako bi se problem moral reševati sporim potom, posebno še, ako se ozremo na tedaj čisto derutno finančno stanje avstrijske republike, ki bi tudi v slučaju razsodbe eventualno ne mogla plačati. Razpoloženje je bilo torej na obeh straneh ugodno za sporazum.

Da se obidejo določbe koncesijske listine finančne prirode in da se najde formula, po kateri bi se zadostilo do ločam mirovne pogodbe v pogledu administrativne in tehnične reorganizacije, ki naj bi zajamčila redni promet na vseh družbenih progah, predložila je italijanska delegacija kot sklicateljica konference, projekt, po katerem države proge Južnih železnic vzamejo v zakup.

Predloženi projekt zakupa predstavlja nekaj kompliciran sistem, po katerem poleg drugega ostoji tudi možnost, da države lahko še nadalje puste upravo družbi sami. V vsakem slučaju pa države garantirajo zakupno rento.

Za fiksiranje zakupne rente so se razvili dolgotrajni pregovori. Ker je bil, kakor že omenjeno, namen vseh pregovarajočih strank, da se pride do sporazuma, smo se slednjič zjednili. V tem pogledu je morala družba z upniki vred veliko popustiti.

Za osnovo rente smo vzeli kosmate dohodke, od teh bodi 22% namenjenih za rento. Anuiteta pa v nobenem slučaju ne more biti manjša od 20 milijonov zlatih frankov. Najhujši boj se je bil za minimalno rento, ki bo pri današnjih razmerah za večino držav za več let merodajna. Ako primerjamo odkup italijanskih prog iz leta 1876., kjer je bila odmerjena renta za cirka 2100 km v višini od približno 30 milijonov zlatih frankov letno, z gori navedeno minimalno rento od 20 milijonov zlatih frankov za cirka 2200 km mreže, vidimo, da so morali družba in upniki pod danimi razmerami mnogo žrtvovati.

Ključ, po katerem naj se renta razdeli med posamezne države, smo kompromisnim potom trdili na ta način, da smo upoštevali investirani kapital in kilometrsko dolžino prog v posameznih državah in vzeli aritmetično sredino. Na nas odpade po tem ključu 25.1%, minimalna renta znaša zato za nas 5.020.000 zlatih frankov. Slučajno so naše proge take, da bi približno isti procent padel na naš račun, ako bi bili vzeli za osnovo samo in vestirani kapital ali pa samo kilometrsko dolžino.

—g. Državna borza dela. Dela iščejo: kovači, ključavnikarji, monterji, peki, mlinarji, mesarji, natakariji, natakarice, strojniki, kurjači, tovar. delavci, delavke, trgovci, sotrudniki, prodajalke, sluga, pisarna. moči, vzgojiteljice, valenci, valence itd. V delo se sprejemajo: godni delavci, vrtnarji, zlatarji, usnarji, soboslikarji, sidarji, mizarji, železolarji, šivilje za perilo, sodavčar, sluzkinje kuharice, vajenci itd.

—g Na zagrebškem vzorčnem sešnju je bilo sklenjenih, kakor sodi uprava, kupiti za 300 milijonov dinarjev. Vselej pomankanja gotovine se je delalo mnogo na kredit. Rok za menice se giblje med 3-6 meseci. Zlasti so dajale na kredit inozemske tvrdke s slabejšo valuto, dočim so one, ki jako valuto zahtevale gotovino. Zadnji dan je bil obisk zopet zelo številen.

—g Poročilo z žitnega trga. Porast dimarja in dobri izgledi na bodočo žetev so omajali sredi tega tedna žitne cene v Vojvodini. Pšenica se dobi tam po K 1800, koruza pa po K 1030 za 100 kg, kar pomeni padec 20 do 30 kron. Ostale cene se še držijo. V Ljubljani tudi še ne opazimo tega padca.

—g Novosadska blagovna borza 4. maja. Novi Sad, 4. maja. Cene v dinarjih: novali: Baška pšenica 77/78 kg. 2-3%, ponudba 450, baški ječmen 76/77 kg. 2-3%, dupl. kasa 2 vag. 450, ječmen 65/66 kg. ponudba 310, baški oves ponudba 290, iskanje 285, banatski iskanje 275, baška koruza 12 vag. 255, baška 100% zdrava 2% vag. 260 — 262.50, baška duplikat kasa 4 vag. 175-190, baška okrogla postavno Beograd 23 vag. 270, baška 15% defektna 1% vag. 225, baška 4% dupl. kasa, garantirana kvaliteta, 2 vag. 257.50, baški za maj 100% 5 vag. 250, banatska postavno Smederevo ponudba 265, moka »0« 1 vag. 675, »0« ponudba 685, moka po vzorcu štev. »0« 5 vag. 475, otrobi v vrečah od jute ponudba 155, v papirnatih vrečah ponudba 150. — Tendencja mlačna.

—g Beogradska blagovna borza, 4. maja. Notraljo (denar, blago): nova koruza franko vagon Beograd 275, 265, nova koruza pariteta Smederevo 277, 270, ječmen 65 kg, franko vlačice Beograd ponudba 290, banatski otrobi, bruto za neto, franko Beograd 180, 170. Tendencja živahna, blaga preloži, povpraševanja malo.

—g Svinjski semenj v Mariboru. Na svinjski semenj dne 4. maja se je prišlo 323 svinj. Na pričakovano živahnost tega sešnja je zelo vplivala negotovost vremena, ker se je že na predvečer pripravljalo k nevihti. Izostalo je to pot mnogo vnanjih kupcev, vsled česar so bile cene povprečno v okviru zadnjih selmov. Cene za kg žive teže so v kronski veljavni: 5 do 6 tednov stari K 600 do 1100, 7 do 9 tednov 1200 do 1600, 3 do 4 mesece 2000 do 2400, 5-7 mesecev 3500 do 4600, 8 do 10 mesecev 4800 do 5600, 1 leto 6500 do 7000. Živa teža kg 50 do 100 K, mrtva teža 115 do 120. Kupnja je bila slaba, nad polovico se ni pralo.

—g Tvorica »Vesna« iz Kamnika na Zagrebškem Zboru. »Jugoslav. Lloyd« prihaja v eni zadnjih svojih številic pregledna poročila o razstavljalcih. Med drugimi omenja tudi našo domačo tvorico »Vesna« iz Kamnika, last tvrdke »Brata Pohlin & družina« ter navaja obenem med drugim sledečo zanimivo konstatcijo: Tvorica »Vesna« je razstavila na Zag. Zboru svoje proizvode, kakor n. pr. vlačice, ričnice in likavke za čevlje ter razne kovinske gumbe in slično drobno orodje za kožarsko in čevlarsko industrijo etc. Tvorica je še malo poznana, ker naši trgovci raje kupujejo na naročajo blago na Dunaju ali Čistošlovski, v nadi, da je tam blago ceneje. Medtem so na Zboru razstavile tudi nekatere domače tvrdke iste predmete kot »Vesna«, ki pa so po kvaliteti veliko slabši od izdelkov »Vesne«. In so povzeli tega čez se priročna transport in carina za 15 do 30 odstotkov dražji od proizvodov domače tvrdke. To je zopet dokaz, kako se pri nas brez potrebe favorizirajo tujci.

—g Volesejem v Budimpešti. V Budimpešti se bo vršil letos XIV. vzorčni sejem od 19. do 28. maja. Prosvetno so zainteresirani v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Vzorčni semenj v Padovi. V Padovi se bo vršil letošnji vzorčni semenj od 1. do 15. junija. Prijavnice za razstavljalce so zainteresirani v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja stare posode iz pločevine. Na dan 11. maja 1923 ob 10. uri dopoldne se bodo prodajale potom javne licitacije stare posode iz pločevine (kozarci, pljučniki, skodelice itd. itd.) v kasarni Vojvode Milica (prejšnja belgijska vojašnica) v Slavonsku za ratne sanitetne spreme, objekt XIII. Vhod, vrata v bližini špediterja Rotinger iz Vojaške ulice.

—g Dobava drv. Pri intendanturi Potlaka divizijske oblasti v Subotici se bo vršila dne 11. maja t. l. ob 11. uri dopoldne druga ofertalna licitacija glede dobave 42.160 m³ drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Moskovska borza. Tečaj t. l. Po poletnih iz Moskve je vladala 20. aprila na tačinski borzi prava panika. Tečaj tujih valut so dosegli vratolomne višine. Amerikanski dolar je notiral 94 milijonov rubljev, funt šterlingov pa 402 milijona rubljev. Dne 20. oktobra lanskega leta je dolar notiral samo 14.500.000 rubljev.

—g Trgovske zbornice v Ameriki za obnovo Evrope. Na letnem zborovanju trgovskih zbornic v Zedinjenih državah, ki se bo vršil v Newyorku prihodnji mesec, se bo razpravljalo o predlogu, da se skliče mednarodna konferenca v svrhu, da se poliče teštev reparacijskih problemov.

—g Izvoz hrastovih železnih pragov. Po sklepu Ekonomsko finančni komite ministrov je z veljavnostjo z dne 27. aprila določil izvozno carino za specialni hrastov stavbeni les (žagane hrastove železnike prage preko 270 cm dolžine) po 15 Din. na komad.

—g Izvoz krmiv. Ekonomsko-finančni komite ministrov je s 30. aprilom t. l. ukinitel prepoved izvoza sene, mulara, suhe detelje in ovsu ter sveže in suhe krmne pese in suhih rezancev od sladkorne repe. V bodoče se bo pobirala za oves in za rezance sladkorne repe pri izvozu izvozna carina 10 dinarjev na 100 kg, medtem ko so ostali našti predmeti prosti izvozne carine.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Sobota, 5. maja: Gostovanje operne pevke Marte Pospisilove. Carmen. Izven. Nedelja, 6. maja: V korist Udrženju vojnih invalidov. Carostelec. Izven.

DRAMA.

Sobota, 5. maja: Ob štirih popoldne dijaška predstava po znižanih cenah: Otok in Struga. Izven. Nedelja, 6. maja: Othello. Izven. Ponedeljek, 7. maja: Kar hočete. Red B.

—g Št. Jakobski gledališki oder. Sobota 5. maja: Maskarada.

—g Gledališki vestil. V soboto, dne 5. maja gostuje v naslovni vlogi opere »Carmen« prva altistka zagrebškega gledališča gospodična Marta Ivanova Pospisilova. — Začetek ob pol osmih zvečer. Istega dne ob štirih popoldne bo v dramskem gledališču dijaška predstava po znižanih cenah. Igra se dramatisirana Tavčarjeva novela Otok in struga. V nedeljo na invalidski dan dne 6. maja bo v operi predstava v korist Udrženju vojnih invalidov. Poje se »Carostelec«. Pred začetkom predstave bo govoril zastopnik udrženja invalidskemu dnevu primeren nagovor. Začetek ob pol osmih. Drama vprizori isti večer »Othello«.

—g Važna nova knjiga. Te dni izide v Jugoslovanski knjigarni nova knjiga o gobah, na katero že danes opozarjamo ne samo ljubitelje gobarstva, temveč vse kroge, ki se zanimajo za povzdigo narodnega gospodarstva. Knjigo »Naše gobe« je spisal znani naš gobar g. Ante Beg, slike v naravnih barvah pa je izvršil priznani strokovnjak g. ravnatelj Dragotin Humek v Mariboru. Knjigo krasi 78 dovršenih slik. To je prva knjiga te stroke ne samo pri Slovencih, temveč v Jugoslaviji sploh. V knjigi je poljudno opisanih blizu 100 vrst gob. Poleg opisov nam podaja avtor tudi praktična navodila, kako razlikujemo užiten gobe od neužitnih in strupenih, kako je treba gobe nabirati in pripravljati za dom in izvoz. Dodatek obsega več kuharskih receptov. Knjiga se naroča pri vseh knjigarnah ter velja Din 100.

—g Naslednik Vlahu Bukovca na praški akademiji Slovenec. Češka umetniška revija se zavzema za to, da bi po lanskem letu umrlem Vlahu Bukovcu izpraznjeno profesorsko mesto na praški akademiji zavezal zopet kak Jugosloven. Priporočila Slovenca Ivana V. v p. o. t. i. a, ki je bil nadarjen dijak prof. Hynaisa. Revija dostavlja: Jugoslovenci radi prihajajo v Prago, zato pa bi se jim morale dati posebne koncesije na vseh naših visokih šolah; vsaj eno profesorsko stolicco. To bi bilo političnega, gospodarskega in kulturnega pomena.

LOUIS LEGER t.

Iz Pariza prihaja vest, da je tamkaj preminul naš veliki prijatelj, profesor slovanskih ved na College de France Louis Leger. Z njim izgubljamo v pariskem znanstvenem in političnem svetu zvestega zagovornika in odličnega informatorja. Jugoslovanski dijaki, ki študirajo Francijo in njeno kulturo, pa bodo pogrešali skrbnega učitelja in voditelja. Louis Leger je pripadal k tistim zapadnim znanstvenikom in publicistom, ki so celo svoje življenje posvetili gotovim vzhodnoevropskim narodom, študirali njihovo duševnost in preteklost ter publicistično posegli v njihovo politično osvobodilno delo. Scotus Viator, Louis Leger, Ernest Denis, Auguste Gauvain in dr. spadajo v to vrsto. Morebiti najgorečnejši slavofil od vseh teh pa je bil ravno preminuli Louis Leger.

Služajno znanstvo s češkim romantikom Frizcem ga je navdihnilo, da je študiral češki jezik in da je l. 1864. poselil Prago. Ta obisk je nanj ostavil tako globok vtis, da je sklenil posvetiti življenje slovanskim narodom in slavistiki. Seznanil se je s tedanjimi češkimi prvaki s Palackim, z Riegrom, z Gregrom in dr. Na podlagi takega znanstva je napisal l. 1867. znamenito delo »La Boheme historique, pittoresque et litteraire«, ki je v francoski javnosti vzbudila zanimanje za češki narod in njegova politična teženja. Praškemu mestu je pozneje poklonil toplo napisano monografijo v zbirki »Les villes d'art celebres«. Njegova poznejša potovanja so ga zanesla v Rusijo, na Poljsko in tudi Balkan. L. 1883. je obiskal jugoslovanske dežele ter izdal naslednje leto knjigo »La Save, le Danube et le Balkan«, v kateri opisuje svoje vtise po naših krajih. V prvem poglavju pravi, da začnemo Jugoslovenci, ko se Avstrija pretvarja v federalistično državo, igrati resno vlogo in če se ta država razbije, kakor se večkrat meni, imajo dovolj moralne energije, da se bodo zoperstavili polzuskom germanske asimilacije. V tej knjigi govori v enem poglavju o francoski vladi v Iliriji. Nepregledno pa je število Legerjevih strokovnih razprav iz različnejših porpišč slovanskih ved. Ta njegova dela sestavljajo celo knjižnico. Pod vtisom češkega državnega prava je Leger zastopal pred svetovno vojno federalizacijo avstrijske države. Šele med vojno se je prepiral, da je iluzorno misliti na politično in kulturno osamosvojitvi avstrijskih Slovanov v okvirju Avstrije. Tedaj je v Parizu obelodanil za jugoslovansko propagando odlično knjigo »La liquidation de l'Autriche Hongrie (1915)«, v njej je zahteval, da

se pod imenom Ilirija zopet upostavi jugoslovanska narodnost. V prispevku, ki ga je poslal našemu listu za posebno izdajo o priliki kraljeve poroke, je napisal tudi te-le sklepne stavke: »To je veliko veselje, če se dospe na konec svojega življenja in vidi uresničene sanje pravice, ki si jih je zaslužila mladost. Moje želje in blagoslov spremljajo bodočnost države SHS«. V znak hvalečnosti so ga slovanske akademije v Pragi, Petrogradu, Zagrebu in Beogradu imenovala za svojega častnega člana. Leta 1912. je o priliki svečanega odkritja spomenika Palackega bil odlikovan s častno kolajno praškega mesta. Še januarja meseca je dočkal 80. leto popolnoma svež in zdrav. Nenadna smrt ga je ugrabila za vedno. V četrtek so Legerja spremili v Parizu na pokopališče Montmartra k zadnjemu počitku. Ves pariski znanstveni in politični svet, v prvi vrsti pa tamošnje slovanske kolonije, so izkazale velikemu slavofilu zadnje spoštovanje. Na s cveticami zasutem grobu je govoril v imenu slovanskih narodnosti dr. Jelinek in mu izrekel poslednjo zahvalo za 60letno trudopolno in nesebično delo, ki ga je posvetil slovanskim narodom. Slovani bomo ohranili spomin na Louis Legerja, ker je spadal med naše največje može. V prvi vrsti pa med tiste, ki so nas najbolj ljubili in s svojim prijateljstvom cenili.

Glasbeni vestnik

—g Koncert pevskega zbora poljskih tehnikov. 50letni spomin poljskega boja za osvobodjenje (1863) so v novembru 1913 Poljaki praznovali tudi na tak način, da so se vsa poljska pevstva združila v »Lvovu« na svoj prvi pevski kongres, ki je trajal tri dni in ki je imel namen ustanoviti zvezo vseh poljskih glasbenih in pevskih društev. Pripravljalni odbor, na čelu mu agilni tedanji podpredsednik Dijoniz Toth je priredil ob tej priliki veliko pevsko slavnost, ki je uspešno našla vse pričakovanje sijajno. Iz vseh delov Poljske, iz mnogih mest Galicije, iz Varšave, Berlina, Dunaja itd. so prišla poljska pevstva in društva in številni deputacije, da bi pokazala svoj pevski razvo. Prvi dan je bil posvečen oratoriju »Jana Kazimira obliuba« konservatorskega ravnatelja M. Soltysa. Komponist je svoje delo vodil sam v starodavni lvovski katedrali. Delo opaja iz Sienkiewiczovega romana »Potope znani dogodke Čenstohovskega samostana in njegove čudotvorne rešitve ob priliki švedskega obleganja. Oratorij je krasno uspel. Kar je bilo v njem po mnenju kritike bliskovitost, je M. Soltys izpremenil in delo bi prinočilo tudi naši »Glasbeni Matice«. Drugi koncert je bila matineja vseh zbranih pevskih zborov v mestnem gledališču. Nastopala so posamna pevstva društva iz Przemysla (te sem pozneje slišal sam), Krakova, Stanislavova itd. ter skupno, kot kolosalen pevski zbor nad tisoč grl. Temperamentni pevstvo varšavskega pevstva društva »Lutnia«, Peter Maszyski je bil izvršjen kot slavnostni dirigent. Naikrasnejša skupna točka je bila skladba prof. Stanisla Niewiadomskiego — (včetrstini ročn) programi začelo vse polno tiskovnih pomot) — »Vikingov eroha, ki je izvala viharje entuzijazma. Poslednji koncert, tretji dan, je bil posvečen lvovskim pevskim zborom. Vseh vseh pevskih zborov so bili prav dobri, na prvem mestu pa se je izkazal pevski zbor »Ehoh«, nato pevski zbor akademikov in na tretjem mestu pevski zbor tehnikov, torej ta, ki smo ga slišali sredi. Razločevati je tedaj med pevskim zborom akademikov ter pevskim zborom tehnikov. Ob priliki tega tretjega koncerta v Lvovu je dosegel največji uspeh dvojica skladb Niewiadomskiego »Alleluia« in »Ave Caesar«, dvojce del velikega glasbenega pomena, ter originalna kompozicija B. Wallek-Walewskiego »Vihare«. Pevska slavnost je kar najbolj uspešno in je pokazala razvoj poljskega pevstva dela. Vojna na tem ni izpremenila ničesar, po vojni pa, v svobodni Poljski, se je dvignilo pevsko delo z novo močjo in večeraj smo se imeli priliki prepričati, da gre po začetni poti zmagovalno dalje. Sicer bi morali soditi včetrstini delo »Zbor tehnikov«, ki se smatra kot desetletja obstoječe poljsko pevsko društvo z rigoroznejšega kritičnega vidika, vendar pa moramo uveljaviti njih utrujenost, saj so vsebovali trudopolno, narmno turnejo po vsej Jugoslaviji. Zbor razpolaga s čvrstimi, mladimi, prožnimi glasovi, ki kažejo precejšnjo kulturo. Tehnično izvajanje leži v roki njihovega sicer nekoliko hladnega, a razboritega dirigenta dr. Stanisla Schmidta. Program je bil predolg in gđ. Lewandovski se imamo zahvaliti za prijetno, tudi umetniško izpremembo v sicer dolgočasni moški enobravstnosti. Skladbe, ki smo jih slišali, so po večini znanega »litteratelske« stila, z mrmranjem in brez mrmranja, ki jih več ali manj poznam že iz t. l. časa, ko sem v Tašvaru sam vodil pevski zbor, sestojel iz vseh močjih slovanskih narodnosti, ter prepeval vse vprek: poljske, češke, slovenske itd. Ni pa to, kar so nam podali včeraj tehnik, najboljše, kar lahko pokaže poljska glasbena produkcija. Namenoma sem vled tega napisa uvod. Tehniki so naše glasbeno razumevanje podcenjevali. Kadar mi Slovenci Poljakom vrnemo milo za drago, in to smo dolžni sedaj Čehom in Poljakom, nemi moramo svoje nastopilše s seboj. Vendar pa za nas včetrja ni bilo glavno petje, veliko bolj je ogrevala naša srca ideja slovanske vzajemnosti in tej v prvi vrsti imo pripisovati zbor tehnikov naše iskreno navdušenje. Pesevsem pa naj služi kot lepilo, ki naj nas veže preko glav in sovražnih oči severnih sovodov. Iskreno se radujemo tega navdušenja, saj ga vojna ni mogla ubiti in naša kril še ni zvedenela. Ako nas združijo pesem, pa nas združijo tudi kmalu naše krepke pesti. —

—g Lajovićev 41. in 42. Psalm za tenorsolo, mešani zbor in orkester se bode prvič izvajal na koncertu Glasbene Matice v ponedeljek, 7. maja 1923 v unionski dvorani ob 20. zvečer. Ta široko in globoko zasnovana skladba je izvrzna slovanska revlita, najnoveše delo našega skladatelja Antona Lajovića. Razen Psalma je na programu Stanko Premrla »Božična suita« za mešani zbor, tenorsolo in veliki orkester, točko izvala pomnožen orkester Narodnega gledališča Beethovno VIII. simfonio. Pri tem koncertu sodelujejo: operni teno-

rist g. Marlj Šimenc, mešani pevski zbor Glasbene Matice in pomnožen gledališki orkester. Koncert dirigira g. Niko Štritar. Naše občinstvo opozarjamo na omenjeni koncert, ki bo nudil poslušalcem prvovrsten umetniški užitek. Predprodaja vstopnic v Matični trgovini na Kongresnem trgu. — Mladinski koncert Glasbene Matice v Ljubljani, dne 6. maja v Unionu. Našo srednješolsko mladino opozarjamo, da se vrši v nedeljo dne 6. maja t. l. dop. ob 10. uri koncert za mladino. Na tem koncertu se bode izvajal Lajovićev 41. in 42. Psalm za mešani zbor, tenorsolo in veliki orkester Stanko Premrla »Božična suita«, za mešani zbor in orkester. Kot zaključno točko pa izvala pomnožen gledališki orkester Beethovno VIII. simfonio. Na tem koncertu sodelujejo: g. Marlj Šimenc (tenor), mešani zbor Glasbene matice in pomnožen gledališki orkester, pod vodstvom g. Niko Štritar. Sedeži po 4, in stojšča po 1 Din. se dobivajo danes v soboto v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica, v nedeljo dopoldne pa od 410. dalje pri koncertni blagajni. Vstop dovoljen izključno le mladini.

—g Richard Strauss je tokom meseca aprila dirigiral več koncertov po Italiji. Posebno velik aplavz je doživel v Rimu, kjer je nastopil v največji rimski koncertni dvorani, v Augusteju. Italijanski listi so polni hvale in pišejo, da je za Debussyem največji muzikalni talent Evrope. V nekem intervjuju je Strauss opisal svoje razmerje do moderne glasbe. Rekel je, da je bil sam v mladosti revolucionar in da razume sodobna stremjenja po novi, izvrzni glasbi. Sam pa se bolj in bolj vrača k Mozartu, katerega začelja spoštovati tudi glasbeniki kakor Schoenberg. Zadnja leta je postal zelo avtoritativen. Nikdar ni s svojim delom zadovoljen in drugo delanje najnoveše opere, ki se imenuje »Intermezzo«, je že večkrat predelal od začetka do kraja. Ta opera bo obstajala iz dveh delanj in šeststajni slik. Tudi besedilo je sestavil sam ter je veseloligra.

Sokolstvo.

—g Sokolska župa Ljubljana I. Naš župnik Pešizeta se bo vršil dne 10. maja t. l. na Turjak. Pešizeta se udeležijo po možnosti člani in članice vseh župnih društev I. po lastnem prevdaru posamnih društev tudi naraščal. Za društva, ki odhajajo iz Ljubljane al preko Ljubljane, je zbirališče dne 10. maja 1923 zjutraj ob 7. uri pred glavnim kolodvorom v Ljubljani. Odhod vlaka 7.50. Ostala društva, zlasti društva ribniškega okrožja, naj pridejo ob prihodu lustranega ljubljanskega vlaka na kolodvor v Vel. Laščah, od koder je skupen pohod na Turjak. Na Turjaku se vrši skupni obred na prostem, iz polske kuhinje. Jedilni pribor in jedilno skodelico naj prinese vsak seboj! Obred ki bode pripravljen v lastni režiji. Se plača po lastni ceni na licu mesta. Na Turjaku se bode improvizirale skupne proste vaje. S Turjaka skupni pohod v Grosuplje, kjer se posamna društva razidejo. V Ljubljano se pripelje ljubljanska društva z vlakom, ki pripše ob tričetrt na 8. uro. Izstop na Dolenjskem kolodvoru, odkoder je skupen pohod do mestnega magistrata, kjer je na to razstaneč. Posamna društva naj nakasnele do 8. maja opolne pravičilo župnemu tajništvu svojo udeležbo in številno udeležencev. Na kasneše prilave se sploh ne bo oziralo. Člani se udeležijo izleta v kraj, kjer nima kroja, se udeležijo izleta v civilni s članski znakom. — Zdravo!

—g Spomenica o I. jugoslovenskem vsokolskem zletu v Ljubljani. Izšel je prvi zvezek »Spomenice« s sledečo vsebino: 1.) Sokoli Zdravo! 2.) U spomenu brata Oražna. 3.) E. Gangel: Ob grobu brata Oražna. 4.) Dr. Riko Fux: Priprave za zlet. Razven tega prinaša »Spomenica« številne lepe slike iz življenja prvega starost dr. Oražna in o pripravah za zlet. Vsak brat in sestra bi se moral nabaviti ta prelepi spomin na našo olimpiado. »Spomenica« izide v 10 zvezkih. Posamni zvezek stane 34 din. (ne 20 din. kakor je bilo zadnjič pomočoma poročano) ter se naroči v pisarni Jue. Sokolskega Saveza v Ljubljani, Narodni dom.

—g Sokolski Vestnik župe Ljubljana I. Izšla je prva številka tega Vestnika s sledečo vsebino: 1.) Poročilo o običnem zboru sokolske župe Ljubljana I.; 2.) Skupne vaje za župni izlet v Kamnik; 3.) Proste vaje moškega naraščala; 4.) Proste vaje moške dece; 5.) Vaje s kiti za članice — sestavila Anuška Cigoleva; 6.) Vaje za ženski naraščal s trikotji — sestavila Vera Debellakova; 7.) Vaje za žensko dečo — sestavila Mica Kržetova; 8.) Načrt za tekmo župe Ljubljana I. 1923; 9.) Iz župnega starešinstva in T. O. in poročila iz okrožij in društev. 10.) Statistični izkaz župe Ljubljana I. za leto 1922, iz katerega posnemamo, da je imela župa v preteklem letu skupno 5937 pripadnikov. Župni zlet se vrši 28. in 29. junija v Kamniku. Župni prednjačitelj se je izvršil v Ljubljani v 8 dneh in sicer od 18. do 25. marca. Tečaj je vodil župni načelnik br. M. Ambrožič.

—g Mladinsko akademijo priredi Sokol I. v nedeljo 6. maja 1923 ob 3. uri pop. v veliki dvorani hotela »Union« s sledečim vsposredom: 1. Ženski naraščal: Lutke. 2. Moška deca: Župne vaje. 3. Deklamacija: a) Moja nevesela pomlad. b) Novi zarod. 4. Moški naraščal: Župne vaje. 5. Petje: E. Adamič a) Zapihaj južec. b) Tepeznica. 6. Moška deca: Skupinske vaje. 7. Deklamacija: a) Abstinente. b) Zabe. c) Medved z medom. 8. Ženska deca: Ralaine vaje s kiti. 9. Moški naraščal: Skupinske vaje. 10. Ženski naraščal: Ralaine vaje. 11. Petje: E. Adamič a) Uspavanka. b) Slovaške narodne. 12. Moška in ženska deca: Kovač. 13. Moška in ženska deca: Koln. 14. Razdelitev tekmovalnih venčkov. K obilni udeležbi vabi odbor.

—g Mladinska akademija Sokola I. v nedeljo 6. maja v Unionu, ob 3. popoldne. Sedeži I. vrst Din 5, II. vrste Din 3, stojšča Din 2 in otroci pod 14 let Din 1. Vstopnice se dobe v predprodaji pri vodnikih

oddelkov, sicer pa v nedeljo pred začetkom pri blagajni. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

—g Pri Mladinski akademiji Sokola I. v nedeljo 6. tm. popoldne nastopi ženska deca z ralnimi vajami s kiti. Malokrat smo videli dosedaj vaje s kiti, osobito pa ne dekle od 10 do 12 let, ki bi izvajale podobne vaje. Vežba in izvajanje vaj s kiti ni lahka stvar in zato je tembolj interesantno gledati te vaje, ki jih bodo izvajale deklice na nedeljski akademiji. Nadalje nastopa moška in ženska deca skupno z malo igro, alj nazvalo bi to igro lahko račanje, na pesmico »Poslušaj kovača, ko kladvo obrača... Par gibov, skladnih z besedami izvajalo mali dečki in deklice med petjem te otroške pesmice. Vsaka posamezna točka sporeda bo nudila vsakomur dovolj zanimivosti, tako n. pr. »Lutke« ženskega naraščala, »Skupinske vaje« moške dece itd. Vse točke so nove, povečini sestavi posameznih vodnikov naraščaljevih oddelkov. Kdor bo posetil prireditve, bo zadovoljen odšel, če si ogledamo spored samo s telovadno strani ali pa celega. Deklamacije, petje in telovadba — vse izvala samo naraščal, ki je nekaj mesecev pridno in skrajno disciplinirano vadil za to, da dokaže na akademiji vspehe te vežbe. Pričakujemo mnogobrojne udeležbe od strani staršev telovadnih Sokolščev in vsakega drugega, Sokolstvu naklonenega občinstva. Zdravo!

—g Sokol I. v Ljubljani. V soboto, dne 5. maja se vrši na Taboru ob 20. uri predavanje br. C. Petroviča: »Junaštvo v srbohrvatski narodni pesmi« (nadaljevanje). Bratje in sestre, udeležite se! Prosvetni odsek.

—g Sokol Štepanja vas priredi skupno s Sokolom Moste v nedeljo dne 6. t. m. pešizlet v civilu na Fužine — Večje — Beričevu in nazaj. Zbirališče Sokola Štepanja vas ob pol 13. uri v društveni telovadnici od koder se točno od 13. uri odkoraka na Fužine, kjer se Sokola spoilita. Članstvo s svojci in prijatelji Sokolstva se vabilo k obilni udeležbi. Odbor. — Zdravo!

—g Sokol na Viču priredi v nedeljo, dne 6. maja ob 420. zvečer v Sokol. domu naraščaljev večer. Naši malčki hočejo na ta večer položiti svoj račun o zimskem delu. Na sporedu so mnogo obetaloče točke: kakor deklamacije, otroška patriotska igra »Matjaževi hajduki«, lepe telovadne točke itd. Kdor hoče imeti res užitek poln večer naj ne zamudi te prireditve naših naraščalnikov. Vabimo vse prijatelje Sokolstva, osobito pa starše in njih deca, da polnoštevilo posetijo ta večer. Zdravo!

Mariborsko pismo.

Maribor, dne 3. maja 1923. Vsi načrti za združenje naprednih elementov, ki so izšli iz dem. tabora, so se ponesrečili. Pokazalo se je, da voz tisti pregloboko, da bi sedal premakniti le s pomočjo vnanje močne priprege; domača je popolnoma odpovedala. Nevarnost, na katero je »Slovenski Narod« prvi opozarjal, je danes preveč očita, da bi se jo dalo utajiti. Bilo je namreč ob času pred zadnjimi volitvami, ko se je tudi v Mariboru zasedla NRS. Tedaj se je v demokratski stranki opazilo sumljivo gibanje in nagibano na stranko, ki je bila takrat za Maribor še nova. Tik do volitev je to nagibanje tako naraščalo, da smo v takratnem pismu konstatirali, da je težko uganiti, kdo še ni uskožil v nasprotni tabor. Zadnji dogodki so nam dali v polni meri prav. Snodči še kot član eksekutive v zaupni seji JDS, jutri že zaseda vodilno mesto v NRS. Ta proces se sedaj sprično nove situacije v Beogradu čim dalje bolj širi. Kamen, enkrat sprožen, drvi navzdol. Do sedaj kolikor toliko skupen tabor se razporedjuje; eni gredo na desno pod zastavo Orjuna, drugi s okrenili na levo pod zastavo NRS. Ne more biti dolgo in tabor mora biti izprazen; ako namreč ne bo nikogar od zunaj, ki pride in napravi že z vplivom svoje osebe red.

Ponovno smo nasvetovali, naj skušajo vodilni možje pridobiti zase narodno-delavske sloje ter sploh tudi drugo napredno misleče občinstvo. Pričakovali smo, da bodo ta nasvet vsaj skušali izvesti o priliki prvega maja. Letos je bila posebno ugodna prilika za to. Narodno delavstvo se že delj časa nahajalo v stanju črede brez pravega pastirja. Dr. Koroščeva stranka je to pot prvič javno potegnula nase svoje strokovne organizacije. Ako demokratska stranka doslej nima takih organizacij, bi bila naj to pot izrabila prilika, da si jih vstvari, vsaj pa, da se resno približa v razvoju se nahajajočim samostojnim narodnim organizacijam. Toda zgodilo se ni nič. Vodilni krogi, — kolikor jih je še sigurnih, se preveč zanašajo na organizacijo »Orjuna«. Danes mora videti tudi slepec, da se »Orjuna« kot taka ne sme eksponirati zgolj za interese politične stranke.

Za uresničenje ideje o naprednem bloku manjka tudi glavni pogoj: razumna gospodarska politika. Ta pogoj prihaja tem bolj v poštev, ker se ga ravno v Mariboru dosedaj resno še ni oprijela nobena politična stranka.

Čim obupneje postaja življenje vsled dražnine, tem bolj se politična, socialna in gospodarska modrost potaplja v veselu gostilniških družb. Zato ni nikjer več opaziti smisla za trezno, usmerjeno realno delo. Zato se operira sedaj samo še s frazami, ki pa so že zdavna izgubila vsako privlačno moč.

—g Tajništvo Narodno napredne napredne stranke se nahaja začasno v Knafeljevi ulici števil. 51. Tam se tudi sprejemajo vse pismene in ustne prijavle. Uradne ure so: v ponedeljek, torek in sredo od 3.—6. ure popoldne; v četrtek, petek in soboto pa od 9.—12. ure dopoldne.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. maja 1923.

— Zakaj jim gre! Do včeraj so bili naši klerikalci najglasnejši v boju proti radikalom, katere so slikali ljudstvu kot največje škodljivce države, kot ljudi, katerih edini cilj je, da izkoristijo in izžemajo uboga Slovence in Hrvat. A danes? Danes se laskajo istim radikalom, za katere prej niso imeli nobenega dobrega imena, in jim ležejo v žolodec. Zakaj ta nenadna sprememba, zakaj bi sedaj naenkrat radi klerikalci prišli vsaj v milost, ako že ne morejo zvesti v vlad. tistih, ki so jih še včeraj in predvčerajšnjim predstavljali za najpovprečnejše elemente, ki v tem pogledu lahko tekmujejo s samim belcebubom? Ta zagovorniki se da prav lahko rešiti! Letos poletni priredbe klerikalci v Ljubljani svoj katoliški shod in zlet svoje orlovške armade. Za takšni dve prireditvi, ki jih nameravajo v največjem stilu, pa je dandanes treba mnogo, zelo mnogo denarja. Klerikalci imajo sicer bogate denarne in druge gospodarske zavode, ki razpolagajo z milijardami, toda ti zavodi niso baš odprti in radodarni rok in neradi izpušče izpod palca vsako paro, kamoli še tisočake in stotisočake. Za to so klerikalni kolovodje v nemali zagati in zadregi. Od kod dobiti denarna sredstva za orlovski zlet in katoliški shod? Vlada mora dati, so si domislili, ter jadrno preokrenili svoj plašč. Najstrupenejši sovražniki radikalov so preko noči postali ponižni in krotki kot jagnjeta in se trudijo na vse načine, da bi si pridobili naklonjenost tistih, ki so jih do danes proglasili za izvržek človeštva. Sama špekulacija na vladno blaginjo, iz katere bi radi izprežali nekaj milijonov za svoje protidržavne organizacije — saj bo katoliški shod in orlovski zlet v prvi vrsti napreren proti državi — namen pa itak posvečuje sredstva! Povrh pa hočejo, da bi bila zastopana tudi državna oblast, da bi s tem uplivali na ljudske množice. Pred očmi jim lebdi lantski sijajni sokol, zlet v Ljubljani, katerega se je udeležil kralj sam in celokupna vlada. Radi bi svojim pribehom dali tudi tak sijaj, zato so svojo opozicijo vrgli pod klop in snubijo na vse načine radikale, da bi prišli pri njih v milost. V stvarnosti pa jim seveda ne gre za drugo, kakor da si zagotovijo vladno stazajo pri katoliškem shodu in orlovskem zletu in izposlujejo za te prireditve tudi potrebne milijone iz državne blaginje. Hinc illae lacrimae! Toda dvomimo, da bi se radikali dali vloviti na te limanice, so v zadnjih letih predobro spoznali jezuitske metode klerikalnih politikov, ki bodo do orlovškega zleta krotki kot ovce, potem pa zopet tuleči volkovi, ki se bodo vezali proti državi in radikalom, ako treba tudi z vragom.

— Zdravniške zbornice. Vlada je pritrdila predlogu, da se osnujejo zdravniške zbornice, katerih naloga je, da zastopajo vobče zdravstvene interese, kakor tudi posebne stanovske interese zdravnikov. Zbornice se imajo osnovati do meseca septembra. V Sloveniji bo seveda samo ena zdravniška zbornica, ki bo imela svoj sedež v Ljubljani.

— Prevoz trupla dr. Milenka v Beograd. V razgovoru s Pašičem je kralj izrekel željo, da se prenese truplo ministrskega predsednika dr. Vesniča, ki je kakor znano umrl v Parizu, v Beograd. Pašič je izjavil, da poskrbi, da se to zgodi.

— Kongres sodnikov. Včeraj smo priobčili po beogradskih listih vest, da se vrši 27. tm. v Beogradu kongres sodnikov iz vse države. Ta vest po informacijah iz sodniških krogov ni točna. Dne 27. tm. se namreč vrši v Beogradu samo zbor združenja srbskih sodnikov.

— Krstna slava Udruženja vojnih invalidov. Vdov in sirot. O priliki krstne slave Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot vse naše kraljevine se pole v nedeljo 6. t. m. ob pol 20. v Ljubljani v opernem gledališču opera »Carostrelec«. Pred začetkom opere bo g. pisatelj dr. Ivan Lah v kratkem nagovoru pojasnil pomen tega dne. Ujladno vabimo tem potom vse cenjene občinstvo, naj z obilnim posetom opere pokaže, da ni še pozabilo številnih naših vojnih žrtv. — Vstopnice se dobijo pri blagajni opernega gledališča. — Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov Ljubljana.

— Zdravstvena predavanja. Zdravstveni osek v Ljubljani priredi javna predavanja v Dolskem v nedeljo dne 6. maja ob 3. uri popoldne, na Viču v sredo dne 9. maja ob pol 8. uri zvečer v Šolski telovadnici in v Horjulu na praznik dne 10. maja popoldne. Predava g. zdravstveni nadzornik dr. Ivo Pirč o »Čuvanju zdravja« s spremljevanjem kinematografskega filma.

— Delavska visoka šola. V nedeljo, dne 5. tm. ob 9. dopoldne predava v zbornični dvorani univerze g. Franjo Baš, cand. phil.: »Razvoj človeštva in gibalne sile tega razvoja«.

— Legitimacije trg. potnikov. Ker se no tih trgovskih potnikov vrše velike nevarnosti, je izdala Avstrija na zahtevo našega trgov. min. upravičenim trgovskim potnikom iz Avstrije v nemškem in francoskem jeziku pisane legitimacije. Gremil trgovcev opozarja na to vse svoje člane s pozivom, da od vsakega trgovskega potnika, ki je prišel iz Avstrije, zahtevajo le-

vihta je šla brez posledic mimo mariborskega okrožja, ponudi je padlo le malo denarja. Naslednji dan se je ponovno pripravljalo k nevihti. Bati se je, da bo nenavadni vročini sledila občutna reakcija. Vse to vročine v zadnjem tednu je cvetje in zelenje daleč prekosilo normalno dobo. — Lep razvoj zadržuje ideje. Občutno pomanjkanje denarja v denarnih zavodih in vedno hujša stanovanjska beda je na Stajerskem prislila mnogo ljudi k pristopu drugo »Mojmire«. Dne 4. t. m. se je prijavil v novoustanovljeno kreditno in stavbno znanek naš ljubljanski, začasno v Gorici bivaajoči obrtnik že kot 50 član zadruge. Zadruška ima za svoje člane že na razpolago prva stavbišča na Teznu, eden prvih članov začne že graditi nad Tomševim drevoredom. Ako pristopilo k zadruzi večje lesne trgovine, bo mogoče še letos tudi v Mariboru zgraditi večje zadržno poslopje z malimi stanovanji. Za zadrugo je mnogo zanimanja tudi iz Kranjske. — Pomozno stanovanjsko akcijo je prevzela zadruga »Mojmira«, ki je poverila celo akcijo posebnemu odboru z naslovom: Odbor za dom ubožnih. Osnovatelj te akcije je bil dne 4. maja iz kabineta ministra dr. Zupaniča obveščen, da se je tozadevna prošnja priporočila novemu ministru za socialno politiko. Odbor prične takaj z nabiranjem darov.

— Od lakote sta umrla v Ružicah v Dalmaciji Gjoko Backović in njegova žena. stara po 63 let. V gorskih krajih se je bati še več slučajev smrti vsled lakote.

— Velika nesreča na Dravi. V četrtke popoldne ob 5. se je zgodila na Dravi pri Sv. Petru velika splavarska nesreča, ki je zahtevala tudi človeško žrtev. Skladiščnik Franc Kreiner je naložil v Mariboru na 13 metrov dolg splav veliko množino vinskih trt, hoteč jih prepeljati v Sv. Peter. Na splavu so se nahajali poleg nje njegov 9letni sin, splavar Miha Stapanik in dva železniška delavca. Vožnja do Sv. Petra je ugodno uspeła, tu pa se je pričel splav radi narasle reke vrtiti in ker ni bil nihče razen Stapanika zmožen krmljanja, je tok vode zanesel splav v levit pritok Drave. Stapanik je bil popolnoma pilan in ni bil več v stanu splav krmljati. Splav je v divjem vrtincu zaneslo proti nekemu mlinu, vendar se je vsem razen enega pomožnega delavca posrečilo, da so skočili z njega. Delavec je v smrtnem strahu skočil v vodo, vendar je nje in splav zanesla voda pod mlinsko polo, ki je bilo v obratu. Težko ranjen je prišel zopet na površje. In le kmalu nato izgini v deroči vodi. Splav se je popolnoma razbil in tudi lastnik 30.000 K škoda. Tudi na mlinu povzročena škoda se ceni na 10.000 K.

— Razne nezgode. Jakob Kurent, vrtar v tovarni Kunc & Komp je padel s kolesa in se je precej poškodoval po glavi. — Pri delu si je rudar Simon Gril v Trbovljah poškodoval levo nogo. — Dva učenca ljudske šole sta se sprla med seboj, pri čemer je prvi drugega tako močno sunil v trebuh, da so ga morali prepeljati v bolnico. — Danilec Tomšič, 13 letno hči mizarškega pomočnika iz zg. Kašlja, je povzročil težak voz in jo nevarno poškodoval. — Delavec Jakob Studen iz Trčiča je na cesti napadel tesarskega pomočnika Janeza Urbanca in za udaril tako močno po glavi, da mu je izbil eno oko. — V prepiru je Miha Hafner, delavec iz Škofje Loke, ker je bil pilan, streljal na svojega brata Franja in pri tem obstrelil tega sina na desni rok. — Vsi poškodovanci so bili prepeljani v ljubljansko bolnico.

Društvene vesti.

— Izlet društva »Soča« v nedeljo 6. maja na Šmarjetno goro pri Kranju se vrši ob vsakem vremenu. Polovična vožnja za one, ki se izkažejo s člansko izkaznico Slov. planinskega društva je dovoljena. Glede polovične vožnje se opozarja, da je kupiti cel listek do postaje Sv. Jošt, ker gre večina izletnikov preko Sv. Jošta na Šmarjetno goro. Ta listek velja potem za vožnjo iz Kranja nazaj v Ljubljano z zadnjim vlakom. K udeležbi se vabijo vsi prijatelji »Soče« in narave. Odhod s poljubnim vlakom jutraj ali dopoldne.

— Društvo »Gospodarski Zvon« priredi svoj običajni cvetlični dan za ubogi koroški naraščaj in učeno mladino na oba binokostna praznika to je dne 20. in 21. maja t. l. Prosim vsa p. t. društva naj se vendar ozirajo na ta prepovedni okoliščini in prelože za isti čas namenjene svoje ev. prireditve. Gospodarski Zvon.

— Podružnica Društva Sv. Cirila in Metoda v Litji, priredi v soboto 5. maja v Sokolskem domu čajni večer in vprizori Meškovo dramo »Matja«. Vse naklonjeno občinstvo najhujšneje vabi, da ob tej priliki zadoosti izreku: »Mal položil dar — domu na altar« in v čim večjem številu poseti prireditve. Pričetek točno ob pol 20. uri, kar naj se blagovoli upoštevati, ker med igro vstop ni dovoljen. Po možnosti naj se vstopnice preskrbijo v predprodaji v glavni trafiki.

— Gasilno društvo Zalog - Sp. Kaštel proslavi svojo 15 letnico obstoja v nedeljo 3. junija ali v slučaju slabega vremena v nedeljo 1. julija ter prosi bratska društva, da upoštevajo to pri svojih prireditvah.

— Akad. soc. krožek priredi v ponedeljek 7. tm. ob 20. zvečer na kr. moškem učiteljskem sestanku s sledečim vspremem: 1. Nacionalne difference (ref. Jug Klement, cand. phil.) 2. Debat. Člani krožka, kakor tudi vsi drugi, ki se za temo zanimajo vladno vabljani.

— J. A. D. »Triglav« v Ljubljani, proslavi danes dne 5. maja v salonu pri Mraku na Rimski cesti ob 20. zvečer prvo obletnico svoje ustanovitve v Ljubljani. Členi gg. starešine in prijatelji društva vladno vabljani. Odbor.

— Gasilno društvo v Škoflji. Dne 27. maja 1923. se vrši 25 letnica prostovoljnega gasilnega društva v Škoflji, spojena s veselicjo s raznovrstnim sporedom, na kar se sosedna društva opozarjajo,

— Prostovoljno gasilno društvo na Jesenicah (Gorenjsko) slavi 1. julija t. l. 30 letnico svojega delovanja, združeno z velikim gozd. veselico in takozv. »Milanovcem logu«. Prosim vsa prostovoljna gasilna društva, da isti dan ne prirejajo veselice. Obenem vabimo vsa prostovoljna gasilna društva k številni udeležbi, polovična vožnja na državni železnici zagotovljena. — Odbor.

— Jurjev dan priredi osek akademikov kozakov v nedeljo, 6. maja v restavraciji Tivoli. Ob 3. prične promenadni koncert godbe Dravske divizije, ob 4. pa bogat vzpored, na katerem sodelujejo iz prijaznosti najboljši moči opernega in dramskega gledališča in sicer gg.: Abramova, Desperlerova, Lewandowska, Nablocka, Nikolačeva, Štiligoeva in Zikova ter gg. Balaban, Danilo, Levar, prof. Ruč in Zupan. Pele se bodo razne operne arije in romanse ter plesali klasični in karakteristični narodni plesi. Cisti dobiček bo v korist invalidov ter bolnih studentov-kozakov na ljubljanski univerzi.

— Društva »Vrtnarska šola« letošnji občni zbor v Kranju se bo vršil meseca rožnika. Naše člane prosim naj priprave pravčasno svoje tozadevne želje, da jih bodem mogel po možnosti upoštevati. — Voditelj.

— Ciril Metod. podružnica za Grobelno in okolico vabi vse člane in prijatelje družbe na občni zbor, ki se vrši dne 6. maja ob 16. popoldan v gostilni Vrabič-Cmok na Grobelnem.

Turistika in sport.

— Ilirija: LASK-Hermes komb. V nedeljo 6. tm. ob 17. uri se vrši na igrišču Ilirije pred drž. kolodvorom nogometna tekma med Ilirijo in kombiniranim moštvom Ljubli. akad. SK. n. Hermesa. V predigri nastopi naraščajo moštvo Ilirije proti skupini Panonija. Zdržena Hermes in LASK sta v stanu postaviti zelo dobro moštvo, ki bo primoralo Ilirijo, da razvije vse svoje sile. Oba kluba gojita sorodno kombinacijsko igro, tako da bo tvorilo kombinirano moštvo tudi homogeno celoto.

— Sestanek nogometašev Ilirije danes ob 20. uri v vrtnem paviljonu rest. Novi svet. Polnočevitvena udeležba dolžnosti! Juniorji se sestanejo ob 19. na igrišču, oz. ob deževnem vremenu v garderobi. Taktik.

— Letošnje konjske dirke v Mariboru se vrše dne 6., 10. in 13. maja na Teznu, vsakokrat ob 14. uri. Posebni vlak vozi vsakega teh dni ob pol 14. od glavnega kolodvora v Mariboru.

— Kolesarska dirka. Jutri ob 14.30 se vrši kolesarske dirke kluba Koles. in motociklistov »Ilirija« na progi Ljubljana-St. Vid. Start in cilj v Zgornji Šiški pri km 2. Na cilju so pripravljene sedeži za gledalce. Vsi tekmovalci se moralo nahajati na kasele ob 14. uri v gostilni pri »Kosus«. Vodstvo.

— Klub kolesarjev in Motociklistov »Ilirija« sklicuje za danes zvečer ob 8. uri v mali sobi restavracije »Slon« sestanek vseh k »Otvoritvenim dirkam« prijavljenih dirkačev, kakor tudi vodstva in rediteljev. Radi važnosti udeležba obvezna. Vodstvo.

— Jugoslavenski Motociklistički Savez s sedežem v Zagrebu je bil ustanovljen 29. aprila p. m. Za predsednika priprav. odbora je bil izvoljen znani športnik g. dr. Pandaković, za podpredsednika g. Karlo Fabiani. V odbor so bili voljeni: Za »Gradlanski« gg. Špoljar, Šuklje in Miljan; za »Haška« gg. Brčičević in Reiner; za »Motokluba« gg. Sotler in Štrban; za »Motoklub Slovenija« gg. Breznik in Modic ter za »Ilirijo« g. Šiškočič.

Juljska krajina.

— Uradna krajevna imena v Juljski krajini. Izšel je vladni odlok, ki vsebuje seznam imen občin in drugih krajev novih pokrajin italijanskega kraljevstva. Komisija italijanskih »učenjakov« je delovala dolgo časa in temeljito preučevala stara slovenska in hrvaška krajevna imena, da jih je nato v slučajih najnesramnejše popačila in zveržila po svoje. Nova imena pomenijo skrajno žaljenje domačega prebivalstva, katere hoče tulec pregnati z njegove rodne grude. V dušo je zadeto na naše prebivalstvo in suženjskega značaja so za Jugoslovane v Juljski krajini nova krajevna imena. Italijanski prenapeti živili so že doslej podili Slovence z njihove zemlje, sedaj bodo delati to še bolj, ker se bodo opirali na spakredna imena in bodo kričali, da so to stari italijanski kraji, katere so odvzeli Sloveni Italijanom s tujo pomočjo in sedaj pritičejo zopet Italijanskim gospodarjem. Odlok z novimi imeni poostri tako sedanje nasprotje med obema plemenima le še bolj in ni govora o kakem znosnem sožitju. Razmere v Juljski krajini se za naše brate hujšajo od dne do dne. Motijo pa se Italijani, ako res mislijo, da je Juljska krajina z novimi imeni že v resnici Italijanska. Navidezno, za potnika, se bo zdelo italijanska ali za tem »italijanstvom« bje sreč, ki ni in ne bo italijansko!

— Z Goriskoga. V Kobaridu je umrl učitelj Stanko Bogataj. Služboval je v Planini pri Cerknem. Deloval je uspešno v raznih društvih. — Ustanovila se je zveza vinoreških zadrug, ki ima pred vsem nalogo, da otvori v Gorici posredovalnico in poskuša vladno za vino, ustanovi zadržno klet in poskrbi za razpečevanje vinskega pridelka. Slovenski vinogradniki bi rad doma prodali svoje vino, ker mu je izvoz zaprt. Kmetije bi radi dosegli tudi zopet izvoz sadija, zlasti češenj in potem zgodnjega krompirja. Te kupčije so dobro redile goriskega kmetu v predvojnem času, sedaj ni več izvoza in kmetije propadajo. Slovenski kmet se tudi organizira ter trka na vrata vlade, ki se pa doslej še niso odprla.

Borzna poročila.

— Zagreb, 5. maja. Danes borza ni povoljna.

— Curih, 5. maja. (Izv.) Današnja predborza: Zagreb 5.825, Berlin 0.015, Amsterdam 216.75, London 25.63, Pariz 36.90, Milan 27.02, Praga 16.4, Budimpešta 0.1025, Varšava 0.0115, Dunaj 0.0078, avstrijske zlogosane krone 0.0078, Špajja 4.20.

— Trst, 4. maja. Zagreb 20.70, Berlin 0.056, Praga 60.70, Pariz 136.60, London 20.35, Newyork 370.—

Poizvedbe.

— Ušel je kanarček dne 30. aprila. Oda naj se ga proti dobri nagradi pri Ferdo Martin, Prisojla ul. 1/11.

— Vladimir Starec, absolviran eksportni akademik se prosti, da se zglast pod doljno šifro, ker ga nujno rabim za neko sodniško razpravo dne 15. maja. Istotako prosim vse one osebe, ki morda poznajo njegov naslov, da mi to sporoče. Stroške rad povrnem. Z. J. 1885 na upravo »Slov. Naroda«.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

— Promenadni koncert godbe Dravske divizijske oblasti (kapelnik dr. Jos. Čerin) v nedeljo 6. maja ob 11. v »Zvezdi«. Spored: 1.) Urban: »Sa istoka«. 2.) Zajc: »Večer na Savi«. 3.) Smetana: Predigra k operi »Libuša«. 4.) Wagner: Velika fantazija iz muz. drame »Valkir«. 5.) Plotow: Overture k operi »Stradella«. 6.) Gervais: »Jugoslovenske pesmi«. 7.) Fučik: »Dobro jutro«; valček.

— »Kino Ideal« predvaja senzacijski film v treh delih »Doživljaji Robinsona Crusoe«, v kateri igra glavno vlogo znani igralec Harry Myers. Film je sestavljen temeljem enako se glasečega romana od znamenite angleškega romanopisateljice Daniela Defosa, ter je le priporočati vsakomu, da si ga ogleda. Roman, kot tak je preveden v vse kulturne jezike in je dosegel pisatelja z ním svetovno slavo. Ker je skoraj vsak inteligent ta roman v mladih letih bral, ga bodo gotovo zanimalo, izdeja videti nedvalnena v filmu. Slike so krasne, občudovanja vredni naravni posnetki in le dovoljeno »hikovanje« tudi mladini. Predvajanje III. dela od 7.—9. maja t. l. Glede na dolžino filma in pa da se kolikor mogoče slike jasno in precizno kažejo, osobito pa da se predstavje zamorelo točno ob napovedanem času vršiti, je vodstvo odredilo, da se vrši dve urni program, ter je pričel 1. predstave ob 3. uri potem 5. uri, 7. uri in 9. uri. Izrečno se opozori stariše, da je mladini dovoljen dostop samo k prvima dvema predstavama, k zadnjima dvema pa ne. V slučaju potrebe posebnih predstav za mladino v dopoldanskih urah, se bodo to po časopisih posebej sporočilo. Slavno občinstvo se prosti za točen dohod k predstavam, ker prihajanje med predstavo moti predstavo.

— Kavarna - Restavracija. Streliške pod Rožnikom ob Večni poti naznanja, da se vrši dne 6. maja 1923 pri lepem vremenu na vrtu koncert s prvovrstnim orkestrom. Za mrzla jedila in dobro plačo je skrbjeno. Za obilen obisk se priporoča Anton Zima.

— »Elektromonter« ali karkoli v električni stroki sposoben, perfektno veštri treh jezikov in sicer: slovenskega, italijanskega in nemškega. Dovolil meščanske šole pripravil za učiteljske in en semester t. tečaja, ter raznih privatnih poukov. Sprejela 13 letnega službovanja so na razpolago. Poslednja služba pri Tržaškem Lloyd, kot elektriker na parniku. Ker se čutim Slovenca z dušo in telesom, bi bilo moje največje veselje živeti pri svojih in delati vprid svojim. Svoji k svojimi! Naslov v upr. »Slov. Naroda«.

— Telesno zaprite. Po izkušnjah, zbranih na kliniki za notranje bolezni, deluje grenčica »Franz-Josef« zanesljivo in prijetno tudi pri hemeroidih.

— Prekaljeno meso prvovrstno po K 150 za kilogram se prodaja vsak dan popoldan in popoldan od 2.—6. ure na stojnici Centrale vnovčevalnice v Ljubljani.

— Čevlje kupite od domačih tovarnov trdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani na boljši in na cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno v Ljubljani, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

„Kino Tivoli“.

— Kino Tivoli. Samo še danes in jutri v nedeljo se predvaja najkrasnejši film te sezone »Paranova žena«. Film, ki je dosegel svetovni uspeh, je brezdomno največja učinkovitost te sezone in je delstvo samo, da je v njem mobiliziran najboljši del nemških igralcev, ga dviguje visokod nad nivo povprečnih filmov. Film je izveden v velikanski režiji, brez vsakega pomanjka, v popolnoma realnem stilu. To klasično delo, ki presega »Sodomo in Gomoro« vsebinsko in glede režije, se predvaja, kakor že omenjeno še danes in jutri in sicer se vrše predstave danes ob 4., 7. in 9. uri in jutri ob 10.30, 3. 5, 7 in 9 uri.

Poslano.

IZJAVA.)

P. n. občinstvu naznanjava, da »Orjani« prostori v najliti gostilni niso več na razpolago.

Podpisana Josipina Cigler povdarjam, da je moj mož Karol Cigler oddal prostore Orjani brez moje vednosti, kar bi se sicer ne bilo zgodilo in da je tudi on to storil le vsled svoje zaplavitosti.

Upam, da nama bodo ostala p. n. občinstvo nakloneno ter se priporočajo prej ko slej z dobro postrežbo na vrtu, kjerlišču in gostilniških prostorih.

Z oddanim spoštovanjem

Josipina in Karol Cigler, gostilna pri »Korinu« Sp. Šiška.

Za dopis uredništvo ne odgovarja.

hiša z velikim vrtom

in več postranskimi poslopiji. V hiši je dobro ideoča gostilna in trgovina. Hiša je jako prijemljiva za vsako podjetje. — Pojasnila daje: Janez Korošec na Bledu. 4742

Mlad mizar,

se je že učil dve leti in osem mesecev, bi rad vstopil v delo v kakšni prvovrstni delavnici, da bi se boljše izučil. Plača je postranska stvar. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4751

KORUZA, PŠENICA
banatska la, vagoni
prompt, SE PRODA.

Blago se lahko pogleda pri:
M. BIELIČ, Dunajska cesta
53 (pri »Balkanu«. 4722

Spalnica

in drugo dobro okra-
njeno POHIŠTVO NA
PRODAJ. — Selo 41,
I. nadstr., desno. 4634

Meblovano sobo

ISČE MLAD TRGOVEC
(samec) za 15. maja ali naj-
kasneje do 1. junija. — Po-
nudbe pod »Soliden/4664«
na upravo »Slov. Narod«.

Velika soba,

pripravna tudi za pisarno, v
mestu, SE TAKOJ ZAMENJA
ZA SOBO S KUHINJO NA
VICU, GLINCAH ali v ROŽNI
DOLINI. — Natančna pojasni-
la daje g. F. Bertoš, Thalerjeva
garaža na Glincah. 4679

Iščem posojilo.

Kdo mi more pomagati v skraj-
ni sili in posoditi 5000 dinarjev
proti garanciji in dobrim obre-
stim. — Ponudbe na upravo
lista pod »Pomoč/4685«.

Malo posestvo,

oddaljeno pol ure od Maribora
(Rošpoh), velik vrt, dobro ohran-
jena gospodarska poslopja, SE
PRODA. — Pojasnila: Sternad,
Rošpoh 210 pri Mariboru. 4739

Vrtnar,

vešč v vseh panogah, ZELI
MESTA. Nastop takoj. Gre
tudi na deželo. — Stritarjev
va ulica 7, Ljubljana. 4736

Dobri krojači

SE SPREJMEJO ZA TO-
VARNIŠKO DELO. — Po-
nudbe pod »Krojači/4741«
na upravo »Slov. Narod«.

Jahalni boks-čevlji

št. 42, malo rabljeni, lep
format, SE POCENI PRO-
DAJO. — Naslov pove upra-
va »Slov. Narod«. 4727

Strokovnjaka

v železniški stroki ISČE večje
trgovsko podjetje za takoj ali
s 1. junijem. Plača in drugo po
dogovoru. — Ponudbe naj se
pošljejo pod »Železna stroka
4717« na upravo »Slov. Narod«.

Proda se HIŠA

s trgovino z mešanim blagom in
trgovskim inventarjem, zaradi
selitve. Trgovski prostori in
stanovanje takoj na razpolago.
— Ponudbe naj se pošljejo na
upravo »Slov. Narod« pod
»Trgovina v Ljubljani/4698«.

Brivski pomočnik,

mlajši, dobi takoj stalno
mesto pri
ALBIN ŠINKOVCU, briv-
cu na Glincah pri Ljubljani.
4714

PRODAM

gumi-kolesa za kočijo
(dva prednja, dva zadnja,
prvovrstni fabrikat iz mirne
dobe). — Cena 2000 Din za
celo garnituro. — Na ogled
pri: Jelovšku, sedlarju na
Rimski cesti. 4738

**NAPRODAJ SO
veliki krasni lokali**

v prometnem trgu ob glavni
cesti in železnici na bivšem
štajerskem, pripravljeni za vsako
strojno-motorno obrt, katere
daleč na okoli ni, ali za trgov-
no z hitom in moko ali vinom.
— Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 4697

Na deželi blizu Ljubljane
SE PRODA
lepo posestvo

z zemljiščem in enonadstropno
hišo, v kateri je že vpeljana go-
stilna. Cena 8 tisoč dolarjev.
— Naslov pove uprava lista
pod »Hiša na deželi/4744«.

Primerne službe išče

28letna inteligentna KUHAR-
ICA, pridna in poštena, kjer bi
mogla imeti pri sebi svojo de-
veletno hčerko; vajena je vseh
hišnih del in je zmožna samo-
stojno voditi gospodinjstvo. —
Ima letna izpovedala z Dunaja.
Govori slovensko, hrvaško in
nemško. Gre za manjšo plačo
tudi k cemu gospodu od 1. ju-
nija t. l. naprej. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 4688

Išče se s o b a

s 15. t. m. — Ponudbe pod
»V. D./4718« na upravo lista.

Proda se HARMONIKA

(nova, trivrstna). — Gospo-
svetska cesta 13, Kolizej,
vrata 36. 4716

Otroški voziček

SE PRODA. — Marijin trg
št. 1, III. nadstropje (od 10.
do 1. ure). 4715

Službo išče

MLAD MOŠKI (oženjen, z enim
otrokom) ZA SLUGO ali kaj
sličnega. — Ponudbe na upravo
lista pod »Poštenost/4719«.

Klavir,

kratek, črn, CENO NA-
PRODAJ. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 4720

Enonadstropna hiša

v krasni legi, SE PRODA.
— Naslov pove uprava »Slo-
venskega Naroda«. 4723

PRODA SE popolnoma nova
spalna oprava

iz trdega lesa ter tudi s psiho.
— Gostilna na strelišču pod
Rožnikom. 4676

PRODAJO SE
rabljena okna in vrata.

— Poizve se v skladišču »Bal-
kan« d. d., Dunajska cesta 33.
4687

Za pouk francosčine

SE ISČE UČITELJICA. —
Čista izgovarjava pogoj.
— Ponudbe pod »Pariz/4695«
na upravo »Slov. Narod«.

Drva, žaga in sekana,

in OGLJE PRODAJA
M. SREBOTNJAK, Kolo-
dvorska ulica 31. 4656

Motorno kolo

s priklonim vozom SE CE-
NO PRODA. — Ogleda se
pri g. Praprotniku, Jenkova
ulica. 4724

Išče se s o b a

(eno ali dve, opremljena ali
brez opreme, separirana). —
Ponudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod Trgovce/4733.

Lokal se prepusti

TAKOJ V LJUBLJANI proti
povratni stroškov in proti za-
menjavi stanovanja; pripraven
tudi za pisarno. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 4732

Konjski hlapec,

zanesljiv in trezen, SE ISČE.
— Povpraša se: Trnovski
pristan 14. 4691

PRODAM popolnoma novo
spalno opravo

iz orehovega lesa. Cena 6000
Din. Na zahtevo tudi žimnice
in modroce. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 4690

Sprejemem

nekaj boljših gospodov NA
DOBRO DOMAČO HRA-
NO. — Gosposka ulica 9,
I. nadstropje (Gamberger). 4686

Ceno se proda

velika zračna blazina za čez
celo postelj in dva šivalna
stroja (eden ženski, drugi
čevljarški [cilinder]). Beet-
hovnova ulica 15, III/14, desno.
4536

Ženitna ponudba.

Trgovsko naobražen go-
spod, 31 let star, z nekaj pre-
možnosti, želi znanja z gospo-
dično pošteno preteklostjo od 22
do 30 let staro v svrhu ženitve.
Prednost imajo dotične, katere
posledujejo lokal ali že oboje-
ječo očet na prometnem kraju.
Resna ponudba s sliko pod
»Maj/4747« na upravo lista.
Tajnost zadržana.

Amerikanci pozor!

Kdor se želi nastaniti v Ljub-
ljani, ter vpeljati v sredini me-
sta kakšno obrt ali podjetje, JE
NAPRODAJ VEČJE POŠLOP.
JE v dobrem stanju. Cena 20
tisoč dolarjev. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 4743
NA BLEDU SE PRODA na
prostovalni družbi dne 21. ma-
ja ob enajstih dopoldne

Elektromotor,

220 Voltov in 9½ HP SE
CENO PRODA.
F. SMOI, Vič-Glinca št. 6.
4699

Odvetnik v Beogradu

dr. Joža Ravnik
se je preselil s svojo
pisarno v Skopljansko
ulico št. 3. 4734

Brez lis, ne vložijo
na črno ali modro
čisto bela

izdelujem pod jamstvom
»VITRUM« Novi-SAD III, Futoški put 48

Žensko kolo,

dobro ohranjeno, SE PRO-
DA. — Vprašati: Blewisco-
va cesta 15, pritličje (od 12.
do 15. ure). 4629

Motorno kolo

znamke Neckarsulm, 5-6 HP,
s priklonim vozom, 2 presta-
vama in prostim tekmo, še ma-
lo rabljen, NAPRODAJ za ce-
no 20.000 Din. — Poizve se:
Silv. BARIČ, Breg št. 20, III.
nadstropje. 4692

OGLEDALA

BRUSENJE STEKLA

Hiša naprodaj.

V Gradcu, Peinlichgasse 9, se proda dvonadstropna hiša z vrtom,
jako odlično in solidno zgrajena, za polovično mitrovno ceno, di-
narjev 800.000 proti gotovini. Vprašanja na Dr. Josef Jaritz,
Graz, Peinlichgasse 9. 4668

Knjigovodja

Čehoslovak, izvežban, samostojen delavec v pivovarniški, čikorjski,
mlinski in drugi stroki, ki deluje že več časa v zemljoradniških
družbinih na Češkem, govori češki, slovenski in nemški, razume
hrvaški in francoski jezik, želi primernega mesta v Jugoslaviji. Je
oženjen, 28 let star. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod
»Tako ali pozneje 4702«.

Lokomotive vseh velikosti najmoderneješe kon-
strukcije, parne žage, kom-
pletne naprave, polnojarmeniki, krožne žage i. t. d., remischeld-
sko orodje, vse orodje za obdelavo lesa, parne mlatiline, po-
ljedeljski stroji in orodje, jeklene vile za gnoj i. t. d., tiri za
poljske železnice, 600 mm razdalje, kompletne, s preključnimi
vozički, tračnice, za stavbene namene in industrijski tiri, pi-
lovne in varilne cevi, črne in pocinkane, stavbeno in
konstrukcijsko železo, pločevino, črno in pocinkano
dobavlja takoj po konkurenčni ceni s skladišča Maribor.

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje, Maribor,
Trubarjeva ulica številka 4. Telefon interurban 82. 4711

Ferrostaal d. d., Zagreb,

Wilsonov trg 7.

Ponuja: ves potreben v SHS ležerji material za ozkotirne in nor-
malne železnice n. pr. tračnice, spojnice, vijaki, žebli, vozički vsake
oblike in za vsako svrhu, njih deli, lokomotive, potem pločevino,
kovino za ležaje, vse stavbeno železo, jeklo vsake vrste.
Zastopnik za Slovenijo:

Fran Hočevar, Ljubljana, Miklošičeva 36.

Dr. Ivan Šusteršič

je zopet otvoril svojo

odvetniško pisarno v Ljubljani

v starih prostorih, Miklošičeva cesta 6. I. nadstropje,
hiša Ljudske posojilnice. 4666

Razprodaja

osakournstnih
maramic
iz domače
tovarne

M. TURNŠEK

po znatno znižanih cenah

= dokler traja zaloga. =

Razprodaja na drobno in debelo ob sredah in sobotah v
Sodni ulici št. 1, v ostalih dneh natančne informacije v
pisarni Urada za pospeševanja obrti =

Ljubljana, Dunajska c. 22.

**Iščemo v državi SHS
tvorniško zemljišče z vodno močjo**

ali s cenanim premogom ali ceneno doba-
vo gonilnega toka, lahko so tudi poslopja,
ki se daje pregraditi v tvornice. V vsa-
kem pogledu prav natančne ponudbe pod

»A. B. W. 1923-7727« na Ann. Ex. Rudolf Mosse,
Wien I. Sallerstätt 2.

Pravkar je izšla NOVA KNJIGA

»SAVER MESKO:

Naše življenje

Cena Din 15.— Po pošti Din 21.—

Narodna knjigarna v Ljubljani,
Prešernova ulica 7.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem prelužno vest, da je naša
skrebo ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Marija Vavpotič
učenka 5. doklinske licejske šole

včeraj zvečer, v zorni mladosti 17 let nenadoma
preminila.
Pogreb se vrši v nedeljo, dne 6. maja ob 1/2 6.
popoldne iz mrtvašnice javne bolnice k Sv. Križu.
Ljubljana, 5. maja 1923.

Žalujoča rodbina Vavpotič.

Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjam vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem žalostno
vest, da je naš srčno ljubljeni soprog, pre-
dobjri oče, gospod

Franc Lukič

trgovec

danes, dne 5. t. m. ob 1/2 7 zjutraj po dolgi
in mukepolni bolezni, previden s tolažili
sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši
v nedeljo, dne 6. maja t. l. ob 4. popoldne
iz hiše žalosti Pred škofijo št. 19, na poko-
pališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 5. maja 1923.

Ana Lukič, Zvonimir, Ivica, Elke,
soproga. otroci.

Danes ob 20. uri 15 minut je mirno v Bogu zaspal v

82. letu starosti

Franc Radoslav Silvester

imejtelj križa Pro Ecclesia et Pontifice.

Pogreb se vrši v sredo, 2. maja v Vipavi.

Priporočamo ga v molitev.

Sv. maša zadušnica se opravi v št. peterski cerkvi v sredo,

9. maja ob 7. zjutraj.

Vipava, dne 30. aprila 1923.

Berta roj. Gotič, žena. — Franc, Ivan, sinova. — Paul Ber-
var, Alojzija, Minka, Lavrončič, hčere. — Joško Bervar,
prof. glasbe. — Dr. Matija Lavrončič, sodni svetnik, zeta. —
Antonija, Marija, sinovi. — Vučki in vnuki.

Podpisani Mlekarski oddelek Gospodarske zveze r. z. z. o. z. v Ljubljani in Mlekarska družba za Jugoslavijo d. z. o. z. v Ljubljani, vam v ljubeznivi splošni želji, da smo prenehali s l. majem t. l. poslovati, ker smo preselili ves naš obrat novemu podjetju: **Združene mlekarne d. d. v Ljubljani**, na katerega se bomo z vso premoženja in obveznostmi prenesli. — Z odličnim spoštovanjem. — **Mlekarska družba za Jugoslavijo, d. z. o. z. v Ljubljani.** — **Mlekarski oddelek Gospodarske zveze, r. z. z. o. z. v Ljubljani.**

VELETRGOVINA V LJUBLJANI SPREJME korespondenta, zmožnega tudi knjigovodstva in drugih pisarniških del. Služba trajna. — Ponudbe za navedbo dosedanjega službovanja in zahtevno plače na upravo »Slov. Narod« pod »Trajna služba/4689«.

Velika omara, OTROŠKA POSTELJA in VOZIČEK ter druge MO. BILJE, vse kompletno, se radi selitve TAKOJ PO NIZKI CENI PRODA. — Resljeva cesta 30/I. 4726

Oddam prazno SOBO z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom. — Ponudbe za navedbo cene pod »Zračna soba/4713« na upravo »Slov. Narod«. 4708

Elegantno stanovanje v Mariboru (sredi mesta, v prvem nadstropju, obstoječe iz treh sob, kuhinje, kopalnice in sobe za služinčad) SE ZAME. NJA z enaki v Ljubljani. — Ponudbe pod »Preselitev/4731« na upravo »Slov. Narod«. 4721

Proda se več dobro ohranjenih MO. SKIH OBLEK, KLOBU, KOV in ČEVLJEV. Dvorni trg 1. II. nadstropje, levo (od 10. do 14. ure). — Istočasno SE PRODA tudi UML. VALNIK. 4721

Zamenjam LEPO NOVO STANOVANJE v središču mesta, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in drugega, za MANJŠE STANOVANJE na periferiji mesta, najraje v okrajni vodmat za takoj ali do avgusta. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Zamenjava stanovanja/4637«. 4728

Prodaj dve enonadstropni hiši v Rožni dolini. V prvi je lepa trgovina, pisarna, skladišče, konjski hlev in druge pritlikline. V tej hiši je sedaj tovarna, v drugi pa je več stanovanj in lep kos vrta. Cena zelo zmerna. — Natančnejša pojasnila daje Avg. Škof, trgovec z usnjem, Ljubljana, Pred Igriščem 1. 4728

Otroški vozički več vrst, DVOKOLESA raznih modelov, najnovejši MOTORČKI ameriki tipa »Evanse«. — Velika zaloge PNEUMATIKE in delov PO NAJNIZJI CENI. Sprejemajo se tudi vse popravila, emajljanje in ponikanje. — TRIBUNA, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 4682

Vila v Ptuj s petimi parketiranimi sobami, velikimi stranskimi prostori, zidano štalno, sadnim vrtom, SE RADI PRESELITVE POCENI PRODA. — Vprašati: Hofman, Zagr. Boškovičeva ulica 8, ali Ptuj, Trubarjeva cesta 4. 4729

Oklic. Na prošnjo dedičev se vrši v celoti okrajnega sodišča v Trzinu z dne 20. aprila 1923. A 91/20-40 prostovoljna javna prodaja zapuščine po Jerneju Dovjaku od Sv. Ana 57 dne 13. maja 1923. h. sicer: 1. za pritlikline in premičnine (sekre, žage, verige, skrivje itd.) pri hiši št. 57 pri Sv. Ani ob 2. uri popoldne; 2. za posestvo vl. št. 38 k. o. Sv. Ana, h kateremu spada zlasti enonadstropna hiša, njiva, travnik, pašnik in gozdi pri Sv. Ani št. 34 ob pol 4. uri popoldne. — Ta licenca se določa pred prodajo. Natančnejši pogoji se poizvedo pri notariu v Trzinu. T 212, dne 27. aprila 1923. Dr. Fran Prisan s. r., notar kot sodni komisar. 4708

Dovoljujemo si Vam v ljubeznivi želji, da smo prenehali s l. majem t. l. poslovati, ker smo preselili ves naš obrat novemu podjetju: **Združene mlekarne d. d. v Ljubljani**, na katerega se bomo z vso premoženja in obveznostmi prenesli. — Z odličnim spoštovanjem. — **Mlekarska družba za Jugoslavijo, d. z. o. z. v Ljubljani.** — **Mlekarski oddelek Gospodarske zveze, r. z. z. o. z. v Ljubljani.**

Razpisujemo mesto PRVO. VRSTNE SAMOSTOJNE pisarniške moči. Reflektanti naj vložijo prošnje z referencami in z zahtevami najkasneje do 10. maja pod šifro »U. V. I./4683« na upravo lista.

Enodružinska hiša, na novo meblirana, v Ljubljani, s takojšnjo selitvijo proti enoletnemu plačilu, vnaprej, SE ODDA V NAJEM. — Ponudbe pod »št. 1039/4565« na upravo »Slovenskega Naroda«. 4568

Hiša na Trsatu z urejeno pekarno, z inventarjem, gradiliščem in prostim stanovanjem na prodaj. Zelo pripravnost, dobra eksistenca, osiguranje. Informacije daje realiteta poslovilca Josip Saje, Sušak, Boulevard št. 260. 4568

Sprejme se takoj starejši zanesljiv HLAPEC h konjem. Oženjen brez otrok ima prednost. Plača po dogovoru ter prosto svažno stanovanje. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4628

Manufakturnist, starejša moč in PRODAJALKA, izveščana v manufakturi in inženjerji, SE TAKOJ SPREJ. META. Hrana in stanovanje v hiši. — Rudolf Anderlik, Ormož ob Dravi. 4671

Dve sobi stikoma, ena s posebnim vzhodom, električno lučjo, SE ISČE. TA ZA TAKOJ v središču mesta za stanovanje in pisarno. — Ponudbe pod »Inženjer/4674« na upravo »Slov. Narod«. 4671

Na prodaj eleganten lovski voz (brek) za Din 8000, velik, dobro zgrajen tovarni voz (parizor) s širokimi širinami obtežitve 50 metriskih centov, za Din 5500. Anton Jurca, Ptuj. 4592

KUPUJEMO STALNO V VSAKI MNOŽINI HRASTOVE IN JAVORJEVE HLODE. Ponudbe je poslati na »Dražba«, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. Ljubljana, Jeranova ul. 14. 4444

POZOR!! 4569 **Vsa soboslikarska in plesarska dela** izvršuje najceneje Ant. Stiplošek, LJUBLJANA, Rožna ulica 13.

Teod. Korn, Ljubljana Poljanska cesta št. 3. Krovci, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov, naprave strojevodov. Kopalnice in kopalnice naprave izdelujejo posod iz pločevine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve. 4308

250.000.- Din posojila ali več, ISČE DOBRO VPE. LJANO TRGOVSKO IN TOVARNIŠKO PODJETJE proti 20 % obrestim in intabulaciji. — Ponudbe pod »Nujno posojilo« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4308

Zelo ugodna prilika! LEPO POSESTVO (osem oraslov, nekaj lepega gozda, drugo njive), lep vrt, dobro ohranjen, no poslopije, vse v prijaznem kraju na Spodnjem Štajerskem, oddaljeno trideset ur od postaje je Rače, SE radi razmer vse skupaj ZELO CENO PRODA. — Naslov in pojasnila daje: B. Ertl, Vič 12, gostilna »Pri Cigarju« pri Ljubljani. 4684

Ženitna ponudba. Gospa z malim lehim posevom v okolici Ljubljane išče znanja in svrhu ženitve z inteligentnim gospodom v starosti od 35 do 50 let. — Prednost imajo sodniški ločeni z enim ali dvema otrokoma. Pogoji: dobro srce. — Le resne ponudbe, če mogoče s sliko pod »Inteligentna 500/4725« na upravo lista. 4708

Prodasta se zelo ugodno 2 otroška vozička eden skoraj nov. Ogleda se lahko vsak dan. Celovška cesta št. 26 »Stora«. 4575

Prodaj dva gramofona s ploščami skoro nova po zelo nizki ceni. Ogleda se Vič št. 16, I. nadst. 4598

Ekonom mlad, oženjen več vseh gran gospodarstva in vinogradarstva, išče mesto za upravitelja. Nastop takoj. Ponudbe naj se pošljejo na upr. Slov. Narod »Ekonom 4584

Kupim manjši parni kotel. Ponudbe na upravo Slov. Narod po Barvar 4753.

Išče se starejša vzgojiteljica z dobrimi spričevali k osemletnemu fantku. Ponudbe na upravo Slov. Narod pod »Vzgojiteljica 4610.

Kupim turške srečke 5 do 10 komadov. Ponudbe s ceno na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4583

Trgovska hiša v industrijskem kraju na Štajerskem radi boleznih za spredovaj valutno cenov NAPRODAJ. Hiša je pripravna za veletrgovca za vsako obrt. — Naslov pove uprava lista. 4071

Nagrada in najemnine za več mesecev naprej dobi, kdor odstopi mladoporočenemu paru prazno sobo in kuhinjo. Ponudbe pod »Nagrada 4607« na upr. Slov. Narod. 4607

Takoj se sprejme delaven in zanesljiv MLADENIC (HLAPEC) pri upravitelstvu pokopališča pri Sv. Križu, pošta Moste pri Ljubljani. Plača po dogovoru. — Fran Zorman, pokopališče Sv. Križ pri Ljubljani, p. Moste. 4627

Dve vili v zdravilišču Rogaška Slatina v neposredni bližini kolodvorov, z opravo, sadnim in solčnim vrtom, se naprodaj. Naslov pove uprava Slov. Narod. 4745

Pohišstvo novo, za kompletno sobo, iz hrastovega lesa, se radi pomanjkanja prostora ugodno prodaja. Cesta na Gorenjsko železnico št. 18 (hiši levo od park. tov. Scagnetti). 4748

G. Flux Uradno dovoljena za 20 let obstoječa najstarejša Ljublj. porredovalnica boljših služb. Pri zunanjih naročilih znanja za odgovor.

ANTON DOLJAK mehanik v Jemnici **IVANKA DOLJAK** roj. Batjel poročena Jemnice Moravsko 26. aprila 1923

Klobasarna, popolnoma opremljena z vsemi stroji, klavnic, hlev za živino, ledenica, lepo stanovanje, obsejan vrt, njive, travniki, NA PRODAJ. — Potreben kapital 100.000 kron. — Pojasnila daje Ekspozitna družba »Agrumaria« v Mariboru, Aleksandrova ulica 51. Telefon št. 174. 4549

Išče se kurjač pri okrogli peči v opekarni zanesljiv, dobro izveščan, ki bi zamogel prevzeti tudi odgovornost za dobro in enakomerno žgano blago. Ponudbe s spričevali dosedanjega službovanja so nasloviti na: Fran Kotnik, parna opekarna Verd, p. Vrhnika. 4331

A. Lampret, Ljubljana Krekov trg 10. Tel. 247.

Smoking-obleka, nova, za velikega slokega go-pojca, S PRODA. — Naslov pove uprava lista. 4486

Trgovski lokal na zelo prometnem kraju, SE ODDA V NAJEM. — Ponudbe na podružnico »Slov. Naroda« v Celju. 4559

Motorno kolo znamke D. K. W., dobro ohranjeno, SE PRODA. — Ogleda se v garaži GOREC. Vegova ulica. 4538

Krojaškega vajenca iz Ljubljane ali bližnje okolice SPREJME TAKOJ JOS. ROJINA, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3. 4442

Dvokolesa, motorji, OTROŠKI VOZIČKI, SIVALNI STROJI, PNEUMATIKA NA DEBELO IN DROBNO POCENI. — TRIBUNA, tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov. Ljubljana, Karlovska c. 4. 3611

Bolničarka z večletno prakso, izveščana v vseh panogah bolničarske službe, ISČE MESTA ZDRAVNIŠKE STREZNICE pri kakem g. zdravniku. Nastopi takoj. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Bolničarka/4625«. 4644

Kupim elektromotor za enakomerni tok (Gleichstrom) 220 Voltov za ca. 2 HP ter 900 do 1200 obratov v brezhibnem stanju. — Ponudbe na: DROGERIJA KRANJ. 4644

Prodaj v središču mesta PARCELO ca. 800 m², 20 korakov od električne postaje, pripravno za zidanje vile, skladišča, obrtnih, odnosno industrijskih naprav. — Cena zmerna. — Naslov pove Anon. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4638

Hiša v Ljubljanski okolici, z 2 njivama, radi selitve ugodno napredaj. Pripravna za vsako obrt. V hiši je vpečena mesarila in prekajevalnica, velika ledenica, voda in električna luč. Naslov pove upr. Slov. Narod. 4570

Etaminaste bluže ročno ašurirane, športne bluže v raznih barvah in kakovostih, razna vrhinja krila, predpasnike, otroške obleke in drugo nudijo po nizkih cenah trgovka 4693

F. in J. Goričar, »pri Ivanki« LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29.

Vpeljanega potnika agilnega in reprezentativnega išče tovarna čokolade

Zastopstvo Standard Oil Comp. of Jugoslavia

Strojna olja vseh vrst Cilindrska olja Auto olja v puntah in sodih Plinov olja v železnih sodih in cisternah Tovarna mast v sodih od 50—200 kg Kolomaz za žel. vozičke v sodih od 5—200 kg Benzol v železnih sodih Metzlerid ali Klingerit Gum. masila vedno na zalogi

A. Lampret, Ljubljana Krekov trg 10. Tel. 247.

Učenko, ki ima veselje in dar za šivanje, ISČEMO ZA MODNI SALON. — Predstaviti se je: Pražakova ulica 10/II. levo. 4665

Mizarški vajenec, ki ima veselje in resno voljo IZUČITI SE MIZARSTVA, SE TAKOJ SPREJME. — L. MA. ČIČ, strojno mizarstvo, Prevalje, Mežiška dolina. 4669

Proda se TOVARNI AVTOMOBIL ter KOLO Z MOTORJEM PO UGODNI CENI. — Poizve se v gostilni An. žič, Karlovska 19. 4544

Slamnika oko 6000 komada, u obliki zvona vrlo jeftino, je na prodaju. — Upravitelj: M. Čurčić, Vidovdanska 18. 4746

Išče se lepa meblirana soba z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom. Plača postranske stvar. — Ponudbe pod Tausig, hotel »Union«. 4648

Prodaj vilo na Bledu, obstoječo iz petih sob, s kompletno opravo, vrtom ter čolnom in veslom s servitutno pravico do vode. Hitra kupčija! — Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4660

Kupim male in večje količine stare, suhe, očistene ZIDNE OPEKE normalne velikosti; tudi na deželi blizu železniške postaje. — Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4639

Kupim PAR SREDNJEŽEKIH KONJ. — Ponudbe z navedbo visokosti, starosti in cene pod »Konje na Anon. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4636

Bukove prage 1500 kom. 2-5 m, 15/25 cm, takoj dobavne. Ponudbe so v zaprtih kvadratih z nadpisom. Ponudba na prage do 15. t. m. vložiti pri grajski upravi Grmado, p. Smarنو pri Litiji. 4704

Pozor! Priporočam vsakovrstne SPORTNE ČEPICE, v vseh oblikah kakor tudi ČEPICE ZA GASILCE in vsa druga društva po najnižjih cenah. ELIJU EBER, Kongresni trg 7. Na debelo! Na drobno! Postrežba točna! 4663

Prodaj v Šiški skoraj popolnoma dograjeno tovarniško poslopije z obširno delavnico, skladiščem in 13 velikimi sobami s pritliklinami; električna luč in moč zasigurno. — Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4661

Razno pohišstvo spalnice, jedilnice in kuhinjske opreme iz trdega in mehkega lesa imam vedno v zalogi po najnižjih cenah.

Matija Andrić, Vidovdanska cesta 6 (preje Radeckega cesta) IPOZORI Naznanjam slav. občinstvu, da sem otvoril tapetniško delavnico v Sp. Šiški, Celovška cesta 79 in se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, n. pr. žimnice, peresnice, divane, otomane itd. — Sprejemamo delo tudi: MESTNI TRG 12. 4632

Večletni s. lod. šč. večjeja industr. pod etja, obenem samostojen v srb. hrv. in precej zmožen nemške korespondence, sprejeti znana sloven. kega jezika, strojepljiva, knjigovodstva ter vseh pi. am. šk. del. Išče stalno nameščenje. Ponudbe pod »T. U. 4740« na upravo Sloven. Narod. 4740

Proda se poceni na novo popravljen motor UNIBUS Dion Ponton 30/40 HP. Hermina Kvas. Vojnik pri Celju. 4587

Trstjezastroke izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množ. rah znaten popust. ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4587

Jetika! Dr. Pečnik ordinira za pljučne bolezni vsaki tork in petek v Sv. Jurju ob j. z., v Stalni pa za notranje bolezni. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki. 7927

Rabljene britvice (Gillette, Mem itd.) se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji I. C. KO. TAR, Ljubljana, Wolfova ulica 3. — Zunanja naročila hitro in točno! 4099

Bele oblekce ZA BIRMANKE, kakor tudi SPODNJE OBLEKCE IN DRUGO PERILO zraven, NUDI v veliki izbiri PO NIZKIH CENAH TVRDKA F. in I. GORICAR, »PRI IVANKI«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 4497

G. F. Jurasek Ljubljana Wolfova ul. 12. Uplašujem ter popravljam glasovirje in harmonije, specialno strokovno in cenol

Strojepiska, popolnoma večja strojepljiva in nolog slovensčine in nemščine tudi perfektnega znanja italijansčine za navedno trgovsko donosovanje SE SPREJME TAKOJ V SLUŽBO V PISARNI V LJUBLJANI. — Pismene ponudbe, opremljene s spričevali iz šole in dosedanjih služb ter z navedbo pričakovane plače, naj se naslovi na: Civilni ing. V. Remec, Ljubljana, Kersnikova ulica 7. 4638

Pomožni strojnik, več del montaže in vseh strojnih del pri strojih za obdelovanje lesa SE SPREJME v takojšnji ali skorajšnji službi na Gorenjskem. Stanovanje z električno razsvetljavo v novi hiši na razpolago. V poštev pridejo le trezne in svoje stroke popolnoma večje moči. Samci imajo prednost. — Pismene ponudbe s natančnim popisom svojega znanja in dosedanjih služb ne upravo »Slov. Narod« pod »Strojnik/4637«. 4638

Vsakovrstni vozovi se izdelujejo, kakor so tudi stalno v zalogi pri MARTIN MALI, sedlarstvo in ličanje avtomobilov. Domžale. Sprejemajo se vozovi tudi v zameno in popravilo. Solidno delo! Cene zmernel Zdrufeni obrtniki: LOŽAR, Dragomelj, MALI, KOŽAR, Domžale. 3586

„DIAMALT“ Pozor pekli „DIAMALT“ tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUZANEC, Zagreb Skladšča: Strossmayerova ul. 10. Za mesto Ljubljano dobi se „DIAMALT“ v pekarni VILJEM BIZJAK, Gospodarska cesta 7 po originalni tvorniški ceni. 3123

Rabljeni in generalno reparirani stroji Parni stroji Dieselmotorji Motorji na surovo olje Stroji za strojarne in obdelovanje lesa in kovin Mlinske naprave, vse garantirano obrata zmožno. Zelo ugodne cene! Tehniška Unlon d. z. o. z. Ljubljana, Vegova ulica 2/II

stroi Parni stroji Dieselmotorji Motorji na surovo olje Stroji za strojarne in obdelovanje lesa in kovin Mlinske naprave, vse garantirano obrata zmožno. Zelo ugodne cene! Tehniška Unlon d. z. o. z. Ljubljana, Vegova ulica 2/II

Izvanredno popravljeni LOKOMOBILI promptno sa stanice Zagreb i Ljubljana

Wolff	HP	Wolff	HP
1908	10/20	1914	62/80
1908	15/25	1920	70/100
1917	20/32	1913	85/100
1912	24/40	1912	100/150
1908	30/50	1919	130/150
1920	40/60	1908	150/200
1921	54/75	1916	35/460
Lanz	HP	Lanz	HP
1912	10/20	1916	50/70
1912	15/25	1921	60/90
1917	20/30	1914	70/110
1918	22/35	1909	85/120
1912	26/42	1913	100/130
1912	34/49	1921	170/235
1914	38/57	1910	260/330

Vrščadi i samohodni lokomobili svih veličina. — Lokomobili kotirani 22, 82 qm. — Jednogiđisnje tvorničko jamstvo. Privorazredno generalno popravljeni, savjesno iskušani. — Ložnje svakim gorivom.

Braća Fischer d. d. Zagreb, Pantovčak 5.

Idrijske čipke z najinejšega lanenega sukana prodaja Osrednja čipkarska zadruga Pod Trnovo št. 1.

Inženjerji naj se ob potrebi instrumentov in račun. orodja obračajo na Pefa-Optik 4600

Pefa-Optik Faschings Nachflg. Petrovič & Ko., GRAZ, Herrng. 23.

Papirnatne odpadke Kovine stare Cunje vsake vrste Litino staro Kostil 4680

kupuje vsako množino po najvišji dnevni ceni ter jih ima vedno v zalogi. Cunje desinficirane in čiste za snaženje strojev itd. prodaja tvla Viktorija Panholzer, LJUBLJANA, Pražakova ulica.

ASTRA

Dejniško društvo v Zagrebu Preradovičeva 2 TELEFON 23-88 BRZOJAVI: ASTRA. Važno za industrijalce in poljedelce! Zahtevajte informacije in cenike!

Ogromna prihrana! BENCIN brez naplate drž. trošarine s slobodnega skladišča za bencin v Vrapču pri Zagrebu. la. dup. raf. petrolei Plinsko olje Vsa mineralna olja Cilindrska olja amerik. provenijencije Avto olja Tovotna mast Parafin po najnižjih dnevnih cenah.

Začetnika

Iščemo za specialno stroko v Ljubljani, ki bi bil uporabljen za pisarno, trgovino in potovanje. Z znanjem strokovnjaka in trgovsko solo imajo prednost. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod Začetnik 4647.

Tvorniško poslopje

prilagojeno za tvornico modnega blaga, se kupi ali pa se sprejme posestnik za deležnika. Ponudbe pod „P. J. 1350“ na Rudolfa Messe, Praga, II., Palais Koruna, C. S. R. 4588

Amerikanske zapuščine

naših državljanov, kakor tudi vse druge zadeve z ameriškimi oblastmi rešuje z uspehom najhitreje in najceneje

UNIVERZAL

obi. konc. prometna pisarna v Mariboru Aleksandrova cesta 23.

Dopisujemo tudi v madžarskem in vseh drugih evropskih jezikih.

Po nižji ceni

kakor v seziji se sprejmejo v popravilo in poletno shrambo damski in moški kožuh. Zaloga, barvanje in moderniziranje vseh vrst kožuhov.

Krznarstvo L. ROT

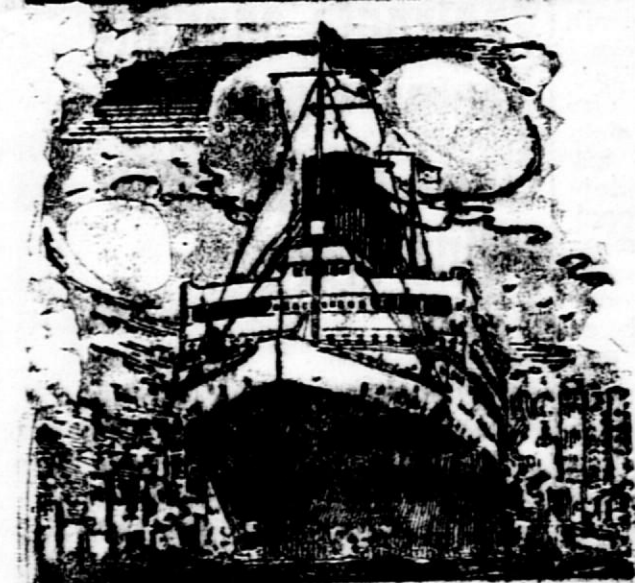
LJUBLJANA, Gradišče šte. 7.

Plahutar & Pitamic

carinsko posredniški in špedicijski komisijki bureau

Import Jesenice Export

Izvršuje vse v to stroko spadajoče posle najtočnejše in najkulantnejše ter se v to svrhe tople priporoča. 4752

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE, FRANCOŠKA LINIJA

HAVRE - NEWYORK

Najkrajša linija, samo 6 dni čez morje
Glavno zastopstvo Slavenska banka d. d., Zagreb
Vozna linija in tovorna postaja
daje zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA STEV. 41

Jadranska banka a. d. Beograd

Dionična glavica: Din 60.000.000.— Rezerva: Din 32.515.000.—

Podružnice:

Bled,
Cavtat,
Cefje,
Dubrovnik,
Erceg Novi,
Jelaš,

Jesenice,
Korčula,
Metur,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,

Mitrovic,
Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Srebrenik,
Zagreb.

Amerikanski odlo.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

Frankfurter Stadt Bank: Cortland Street 82, New-York City.

Banco Yaguajayes de Chile: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Gospodična

ISČE MESTA PRODAJAL-
KE ali BLAGAJNICE.
Naslov pove uprava „Slov.
Naroda.“ 4624

Trboveljski premog

in drva
stalo v zalogi vsako množino.
Družba ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. 2248

Elektrotehnično podjetje.

Izvršuje po zmernih cenah
vse naprave za električno
luč, pogon, telefone, elek-
trična zvonila, naprave stre-
lovodov, popravila itd.
IVAN MIHELČIČ, Lepi pot
št. 12, Ljubljana. 3792

IV JAX in SIN

Ljubljana, Gospodstvska 2.

Šivalni stroji
izvorne konstrukcije
in elegantne izvedbe
iz tvornice v Lici
Križevniška ulica 1. 1947
Vse popravila
vnaprejšnjem
posredništvu dajati
in šivalni stroje

10 letna garancija.

Pisalni stroji „ADLER“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarni

Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Začasno znižane cene.

Nogavice, rokavice!

največja izbira
pri tvrdki
A. & E. Škaberne, Ljubljana,
Mestni trg 10.

Vreče,

RABLJENE IN DOBRO
OHRANJENE — KUPIM.
Jos. BAHOVEC, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg št. 7. 410

„Aikadont“

ZOBNA PASTA, USTNA
VODA, ZOBNI PRASEK.
Dobi se povsod.
Glavna zaloga drogerija
A. KANC, Ljubljana. 2964

Strešno lepenko prvovrstno

Kontinental (Kontinental-Lederpappe)
dobavlja takoj v vsaki množini
najceneje
Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradoška ulica 22. Telefon 578.

Peter Semko

I. jugoslovanska barvarija,
krznarstvo in strojarstvo
Ljubljana, Križevniška ulica 7.
Barva lisičje kože, katere izdeluje
v najmodernejši garnituri. Pre-
vzema tudi vsa popravila v mo-
derniziranje.

Velika zaloga

porcelana.
Emajlirana in luksuzna
posoda.
Priporoča se
Ana Kus 3577
Ljubljana, Resljeva cesta 4.

Sanatorij in oddihališče

(Erholungsheim) dr. Pečnik
v Rogaški Slatini — Sečovo
zraven Slatine.
Da se omogoči pacientom, bol-
nim na notranjih boleznih, ka-
kar tudi vsem, ki so potrebni
odpočitka, bivanja in zdravni-
ško zdravljenje. Kraina solčna
lega, solčne kure itd. — Za
notranje, živčne, presnovne
(Stoffwechsel) in boleznih dihal-
nih organov. — Prospekti gratis.
4147

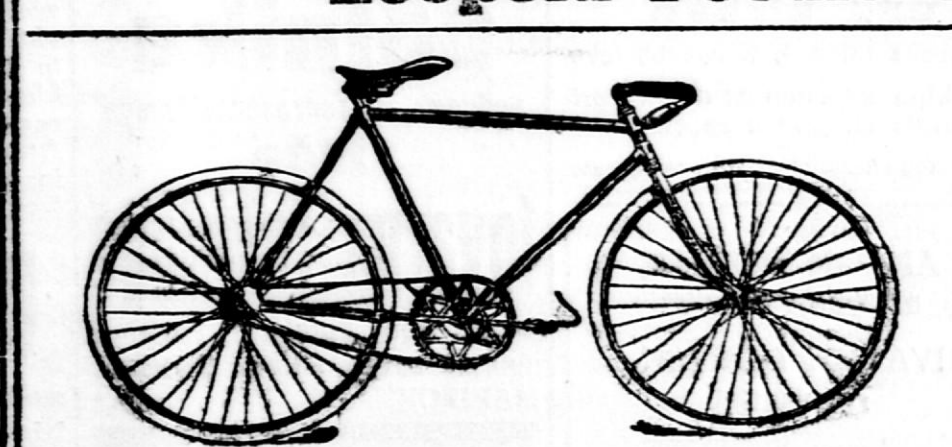
Šiška in okolica pozor!

Genjenemu občinstvu v Šiški in okolici vljudo
naznanjam, da sem v Spodnji Šiški, Celovška cesta 22
(gostilna pri Zvezdi) vhod Planinska cesta, otvoril

trgovino

s papirjem, šolskimi in pisarniškim potrebi-
nami, razglednic, specerijskim, kolonijskim in
galanterijskim blagom ter železnino.
Zagotavljam cenjenemu občinstvu solidno in re-
elno postrežbo ter po možnosti najnižje cene, se za
obilen obisk priporočam z odličnim spoštovanjem

Leopold Pevalek.

Kolesarji, pozor!

Oglejte si pred nakupom
prvovrstna kolesa
najboljše nemške znamke ter vse druge
potrebščine po najnižjih cenah pri tvrdki

IGN. VOK

Ljubljana, Sedna ulica 7.
Podružnica: Novo mesto, Glavni trg 73.

ter gre tudi na deželo.

Feliks Povše

Samo 50 Din
par
ženskih čevljev.
KENDA Mestni trg 57.

Najstarejša slovenska

pleskarska in ličarska
delavnica
Ivan Bricej, Dunajska a. 10,
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 2530

Anton Steiner

mestni tesarski mojster
v Ljubljani
prevzema vsakovrstna tesarska
dela, kakor strešne stole, kupole,
stolpe, mostove, vrtnice ulice itd.
Parna žaga z vsemi stroji za ob-
delovanje lesa. 1141

BLUZE

najnovejše, izredno
nizke cene.
Francoski

RIPS,
PLATNO,
ETAMIN, BATIST,
FOURLARD-SVILA,
OPALBA-
TIST
za damske
obleke.

Srečko Vrščič, 3.

Selenburgova ulica
Prosimo, ogledite si izložbo in nizke
cene!

Birmaska, krsina, za ženine in neveste lepa darila. Ure, ve-
rižice, obeski, zapestnice, uhani, poročni prstani, namizni
okrasni in orodje (bešte). Velika izbira po najnižjih cenah.
Dalje nudim šivalne stroje najboljše, kakor tudi najprejnejša
kolesa po 1875 Din dokler traja zaloga.

Tvrška J. SELOVIN-ČUDEN, Ljubljana, Mestni trg 13.

Obleke za birmance

v vseh velikostih in barvah
Pri pismenem naročilu zadostuje navedba starosti. Naj-
večja izbira pri tvrdki DRAGO SCHWAB, manufaktura,
moda, konfekcija. 4482
Ljubljana, Dvorčni trg 3.

Albina Bogataj

izdelovalnica perila, Židovska ulica 1, II. nadst.
izdeluje vsakovrstno perilo za dame in gospode po nizkih
cenah, ter prevzema naročila oprem za neveste. Strojno
všivanje motivov in čipk. Sraje za gospode
— po meri — 4329

Jajca kupuje

po najvišjih cenah od oddajnih postaj
in plača
poti oddajnemu potrdilu in brez odtegljaja
E. VAJDA

izvoz jajec, Čakovec, Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjav: Vajda, Čakovec. Telef. interurb. 59, 4, 3.

Medjimurski konji!

Poltežki in čisto težki konji in kobile za vprego
in odgoj za gospodarstva in tovarne stoji stalno
za prodajo pod najkulantnejšimi pogoji pri
E. VAJDA, veletrgovina s konji, ČAKOVEC,
Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjav: Vajda, Čakovec. Telefon interurban 59, 4.

Ovojni papir

(papir za pakovanje)
vseh vrst, dalje tiskovni, konceptni, pisarniški, risalni
papir L. t. d.
po tvorniški ceni vedno v zalogi.
Glavna zaloga:

ABADIE cigaretnega papirja

A. LAMPRET
LJUBLJANA Kerkov trg 10. Telefon 247.

Modni salon

Stuchly-Maške
Ljubljana, Židovska ulica 3

Priporoča najnovejše modele slam-
nikov, solenih klobukov in čepic.
Priznana nizke cene.

Janko Češnik

Modna
manufaktura
trgovina
Svetovarska ul.,
Ljubljana.

Priporoča svojo zalogo; novejši, pomladanski in
letni sezijo, za ženske in moške obleke, etamin,
markizet, krep de šin, delan, saten, belo in bar-
vasto perilo, bele in barvaste bombazaste in plat-
nene domače mižne garniture za 6-12 oseb, bele
in barvaste mižne prte, solonsko preproge, pliš,
tapestri, jute, linoleum, kokos, vseh velikosti, čip-
kasta posteljna pregrinjala, zastore posteljne go-
belin garniture L. t. d.
po nizki zmerni ceni.

STROJI ZA OBDELOVANJE LESA.

VSI ODLITKI IZ ŽELEZA IN KOVINE.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE DELNIŠKA DRUŽBA LJUBLJANA.

TURBINE. TRANSMISIJE. ARMATURE.

ZVONOVI. SESALKE. ZVONOVI.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE DELNIŠKA DRUŽBA LJUBLJANA.